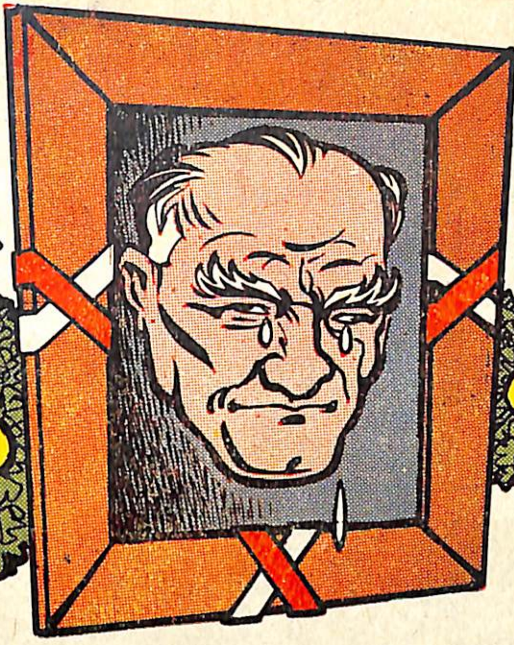
Ak ba

YAZISIZ

İLÂVELİ BAYRAM SAYIMIZ: 28 SAYFA

DEV ÇEKİLİŞTE

İş Bankasının 7 Milyon liralık DEV ÇEKİLİŞİ bugüne kadar gelmiş geçmiş ikramiye çekilişlerinin en büyüğü, en zenginidir. Senelerin bu en cazip fırsatından istifade ediniz. Tasarruflarınızın tamamını İŞ Bankasına yatırarak kazanma şansınızı çoğaltınız

TÜRKİYE İŞ BANKASI A.Ş.

7 milyon

60 Apartman Dairesi
5 adet 100.000 lira
5 adet 50.000 lira
10 adet 25.000 lira
50 adet 5.000 lira
1000 adet 1.000 TL
ayrıca
35 000 kişiye
para ikramiyesi

TÜRKİYE BANKASI

paranızın... istikbalinizin emniyeti

(Faal: 8741—199)

Yıl: 42 Cilt: 7 Sayı: 44 ● Başyazarı: Yusuf Ziya ORTAÇ ● 29 Ekim 1964

Dağ Başını Duman almış

BU güzel, bu tatlı, bu insanın içini ışıklarla dolduran bir marştır: :

Dağ başını duman almış,
Gümüş dere durmaz akar.
Güneş ufuktan şimdi doğar,
Yürüyelim arkadaşlar!

Bizim çocukluğumuzda «İzci»nin adı «Keşşaf»dı. Onbeş, onaltı yaşın pırıl pırıl rüyaları içinde hep bir ağızdan bu yürüyüş türküsünü çağırır, cimnastik öğretmenimiz Robenson'un kumandasında, açık hava gezisine çıkardık... Bu, gözlerimi kapayınca içimde buğulanan bir tatlı anıdır. Ama ondan da güzel, ondan da mutlu bir gün var: 19 Mayıs 1919...

Mustafa Kemal Paşa, Samsun'a bu türküyü çağırarak ayak bastı, Havza'ya bu türkünün şevki içinde vardı, Amasya yollarına bu türkü ile yöneldi:

Güneş ufuktan şimdi doğar,
Yürüyelim arkadaşlar!

Önceki hafta, C.H.P. kurultayı, bini aşkın delegenin söylediği bu marş içinde kapandı. Bu gece, yarın, öbürgün milyonlar yine tek ağızdan meydanları çınlatacaklar:

Güneş ufuktan şimdi doğar,
Yürüyelim arkadaşlar!

Onun sağlığında, yurdun kaderini elinde tutan Cumhuriyet Halk Partisi, bayram şenliklerinin Ağustosböceği değildir. Her gün, ufuktan bir güneşin doğduğunu görüyorduk. Her gün arkada kalan yollar vardı...

Şimdi, Cumhuriyetin kırkbirinci yıldönümündeyiz. İç ve dış durumumuza bakıp: «Kırkbir kere maşallah» diyebilir misiniz?

Onun, Cumhuriyet rejimini kurduğu onbeş yıl içinde, ilk yaprağını yeni bir zaferle açmadığı, son yaprağını yeni bir zaferle kapamadığı takvim yoktur.

Sizlere bayramınızı zehir etmemek için: «Onun ölümünden sonra geçen şu yirmi altı yıla bakın» demiyeceğim!

Osmanlı İmparatorluğunun, Mustafa Kemal Paşa Samsun'a ayak bastığı günkü manzarası şudur: Düşman ordusu ve donanması İstanbul'da. Adana Fransızların süngüsü altında. Urfa, Maraş, Ayıntap İngilizlerin... Antalya ve Konya'da İtalyanlar var. İzmir'e Yunanlılar çıkmış...

İşte o, böylesine yağma edilmiş bir vatan üstünde yola çıktı ve doğacak dediği güneş doğdu!

Oniki milyon insanımız yirmibeş milyon olmuştur. Hasta adamı, tarih kitabında okuyan sağlam bir nesil yetişmişti: Kadın, yüzünden peçeyi atmış, güneşe kavuşmuştu. Erkek, fesi, püskülü bilmiyordu. Dünya dâvaları ahret kanunları ile görülmüyordu. İnsan uyanıyordu, toprak uyanıyordu. Kadını, işçiyi, köylüyü Millet Meclisine kadar getirmiştik. Yarınki düzenin örnekleri idi bunlar. «Çalış!» diyordu. «Güven!» diyordu. «Başar!» diyordu Mustafa Kemal...

Akıl almaz devrimlerini, kapısında süngülü nöbetçiler bekliyen zırhlı bir kule içinde yapmadı. İlk şapkayı, bir köy kalabalığı içinde giydi. Harf inkılâbını bir gece, Gülhane Parkının insan dolu kıyılarında vatandaşlarına müjdeledi. İnanmış adamdı çünkü: Hem dâvasına, hem milletine!

Biz, 29 Ekimde, kendi kendisi ile yarışan bir Türkiyenin bayramını yaşıyorduk...

Ya şimdi?.. Söyler misiniz bana: Bu bayram neyin bayramıdır?

Büyük kurultayında, hafız okullarından tek söz etmiyen, Kürt Saidin yobaz sürülerinden tek söz etmiyen, takkeden, çarşaftan, peçeden tek söz etmiyen... İstanbul'u Ankara'yı, İzmir'i kuşatan gecekondular çemberinden tek söz etmiyen.. Dağdan şehire inen haydutluklardan tek söz etmiyen.. Mustafa Kemal'in yaktığı ışıkla uyanmış bağımsız milletlerin bize karşı duruşlarından tek söz etmiyen şu Atatürk partisine bakınız!

Yakaları altı oklu delegeler söyliyecek, haykıracak, şahlanacak tek konu bulabildiler kurultayın son gününde: Bir dersten borçlu öğrenciler!

Devlet işlerine parti baskısının Yassıadada daha dün hesabı görüldüğünü unutanlar, nerde ise bakan azledecektiler.

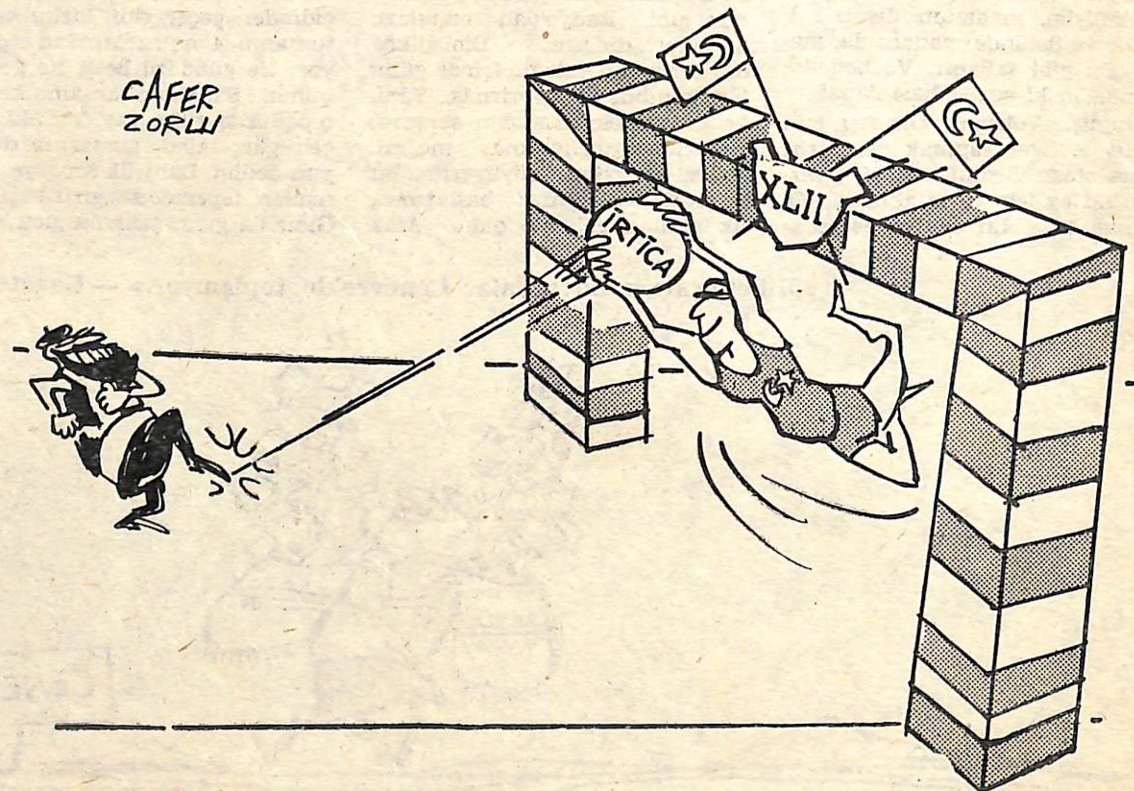
Evet, evet... Büyük kurultaylarını, 19 Mayıs'ın mutlu parolası:

Güneş ufuktan şimdi doğar,
Yürüyelim arkadaşlar!

Marşını çağırarak kapatmakta hakları var. Ama Yeniden Samsun'a çıkacak Mustafa Kemal nerede?

Yusuf Ziya ORTAÇ

CUMHURİYETİN KALESİ :

Kırk bir kere Maşallah!

Sallan Yuvarlan

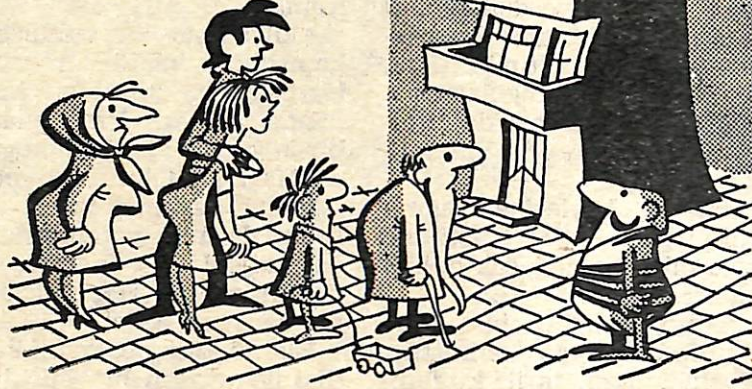
Adnan Veli

NURHAYAT Apartmanının karşısında, çocukların top oynadıkları arsa, telâşlı insanların kalabalığ ile dolmuştu. Herkesin yüzünde, geçiştirilmiş bir tehlikenin heyecanı, tekrar beklenen bir dehşetin tasası şekillenmişti. İnşaatın tahta barakasına sırtını dayamış, bir eli cebinde, öbür elindeki sigarayı emer gibi içen, temiz kılıklı, orta yaşlı bir adam, yanındaki delikanlılara:

— Felâketlerin en büyüğü işte budur çocuklar!.. diyordu. Yangın olsa, kendini aşağıya atar, canını kurtarırsın. Vapur batsa, bir tahtaya yapışır, imdat beklersin. Ama bu iş öyle değil ki.. Bir sallantı başlıyor ayaklarının altında, sen kımıldanıncaya kadar, bina, üstüne çökmüş bile.. «Bugün eve erken gideyim de, kendi elimle akşam için güzel bir çoban salatası yapayım» demiştim. Tam soğanı ince ince doğrarken, aşağıdan doğru bir zangırtıdır kopmaz mı?.. Tavana baktım, avize sallanıyor. Bende bet beniz atmış. Kayınvaldeye: «Çabuk fırlayın dışarıya» diye bağırarak, merdivenlere atmışım kendimi.. Üç, dört basamak inip durdum. Baktım, gene sallanıyor. Allah göstermesin, bu zelzele işi, başka işe benzemiyor.

Bitişik inşaata ait kireç çukurunun yanında da, iki üç kişi ayni meseleyi konuşuyordu. Genç adam yanındakilere anlatıyordu:

— Benim madam, salonda, divan üstünde yatardi ve gazeta okur ki, kadınlarin, kocalarına ihanet yapmak için gazeta yazmiştir on made.. Her made okur ve bana soruyor ki, kocanin bu hareket eyidir, yahut fenadir.. Bakmişim, madamın divan sallanir ve üstünde madam da, mahallebi gibi sallanır. Ve ben düşünürüm ki acaba hastalandi ve titremiş.. Yoksam, yurtdışı için polis tebligat yapmak gelmiştir. Ama emen düşünürüm ki, polisten iki ay için teyir almiştik. Olamaz bu.. İki saniye geçince duvarlar ve apliklerin boncuklar sallanincas, ve büfede bardaklar oynayincas anlamışımdır ki zelzele olur ve emen koştum kapida ve merdivenden bağırırım ki «Kalyopi, Tassula ve Koço, geliniz çabuk. Zelzele olur» Ah vire Panayamu, abize acimiştir buyuk Alah..

Bunları anlatırken, olayın dehşetini de hâlâ yaşıyordu. Daha ötede, tuğlaların üstüne ilişmiş, oldukça yaşlı, babayani bir adamcağız da, derdini döküyordu çevresindekilere:

— Valla ne yalan söyliyeyim, aklıma hemen başka bir şey geldi. Hani birkaç sene önce bir 27 Mayıs olmuştu. Ben o sabah uyandığım vakit, Radyoda marşlar çalınıyordu. Marşları dinlerken, baktım, ev sallanıyor. «Allah Allah» dedim kendi kendime.. «Bir ev, niye, durup dururken sallanır?..» Hasılı, sallandı, sallandı, sallandı.. Sonradan öğrendik, bizim üstümüzdeki katta, Demokrat Partinin bilmem ne Başkanı oturuyordu. O da benim gibi, Radyo'dan marşları, tebliğleri dinlermiş. Dinledikçe de, korkudan yatağın içinde gümbür gümbür koyuverirmiş.. Yani, benim zelzele sandığım sarsıntı, yukarıdan geliyormuş meğer.. Valla, ne yalan söyliyeyim, bu sefer de sallanmıya başlayınca, ilk aklıma gelen o oldu. Ama sonradan baktım ki, bina gidip geliyor. «Haaaa, bu seferki tepeden inme değil, dipten gelme» diyerek manzarayı hemen anladım.

Nurhayat Apartmanının 3 numarasında oturan Firdevs Hanım, kapıyıcı yakalamış, durmamacasına adamı suçluyordu:

— Olmaz Ali Rıza efendi, olmaz bu iş... Namuslu ailelerin oturduğu bir apartumanda, böyle şeyler olmaz. Madam Anahit dedikleri bu pis karı bizim tepemizde durdukça, bu ev zelzeleden de kurtulmaz, yangından da kurtulmaz. Ne demekmiş ailelerin arasında randevu evi?.. İstanbul'un ne kadar hovardası varsa, Haşim İşcan'ın yeraltı geçidinden geçer gibi, bizim apartumanın 4 numarasından geçiyor. Ne gündüzü belli, ne gecesi bunun.. Sabahtan akşama kadar tepemizde güleş var. Vallahi, geçen gün, ikindi namazına durayım dedim. Daha ilk secdeye varmadan, tepemde zangırtı başladı. Gıcır da gıcır, gıcır da gıcır.. İnsanın namazı, duası mekruh oluyor yahu... Ayıp, günah denen bir şey vardır bu dünyada.. Hükümat Tarlabaşı'nı kapattıktan sonra, bütün bunlar namuslu mahallelere tevzi oldular!

— Hanımefendi, haklisen eme, ben madamaya söylemişemdir, sen bu evi işletirsin, heç olmazsa, garyolaların ayaklarına lâstik takasın da, 3 numaraya bu dünyayı zehir etmiyesin diye kaç sefer tenbihat geçmişem.. Ama bak, harbi söyliyem, kendi burda yok, Allahı var, senin şikâyatın üzerine, madam Anahit adam getirmiştir. Garyoların ayaklarına lâstik takıp, yatakların yaylarını da ince makina yağıynan yağlatıp ve garılara da tenbihat yaparak «Herifler sizin şuranızı buranızı ısırsa da, gatiyen bağırmıyasınız» diye çok sıkı disiplin gumandası vermiştir.

— İyi söylüyorsun ama Ali Rıza efendi, ben günün 24 saatinde «Bu yukarıdaki sallantı acaba zelzele mi, yoksa karyola mı?» diyerekten, birteviye helecan çekmiye ne mecburiyetim var kuzum?.. Sana on sefer söyledim: «Karakola haber ver, karı bu evi işletiyor» dedim.

— Vallaha habar vermişem hanımefendi.. Gatiyen aklna bişey gelmesin.. Siftah, Bekçi Niyazi'ye ağnatmişem.. Niyazi 4 numarayı bi hafta golladı. Tesbitini yapıp gumsere söylemiş. Gumser de Midiriyete telifonu çekmiş. «Bu evi basalım» demiş.

— Niye basmadılar öyleyse?..

— Niye basmadıklarını bilemem helbet.. Gumser Necdet begin tâyini çıktı. Siverek'e vermişler. Eyi adamdi. Onun yerine gelen Gumser Kâmil bege bi daha ağnatmişem. O da bene dedi ki «Haftaya perşenbeye bu evi basarım» demiştir.

— Bastı mı?..

— Perşenbeye basacaktı eme, çarşanba künü onun da tâyini çıktı. Pendik garakoluna vermişler..

— Allah Allah...

— Helbette Allah Allah, ne sandın?..

— Sonra ne oldu peki?..

— Eyi adamdi. Pendiğe getti..

— 4 numara ne oldu, 4 numara?..

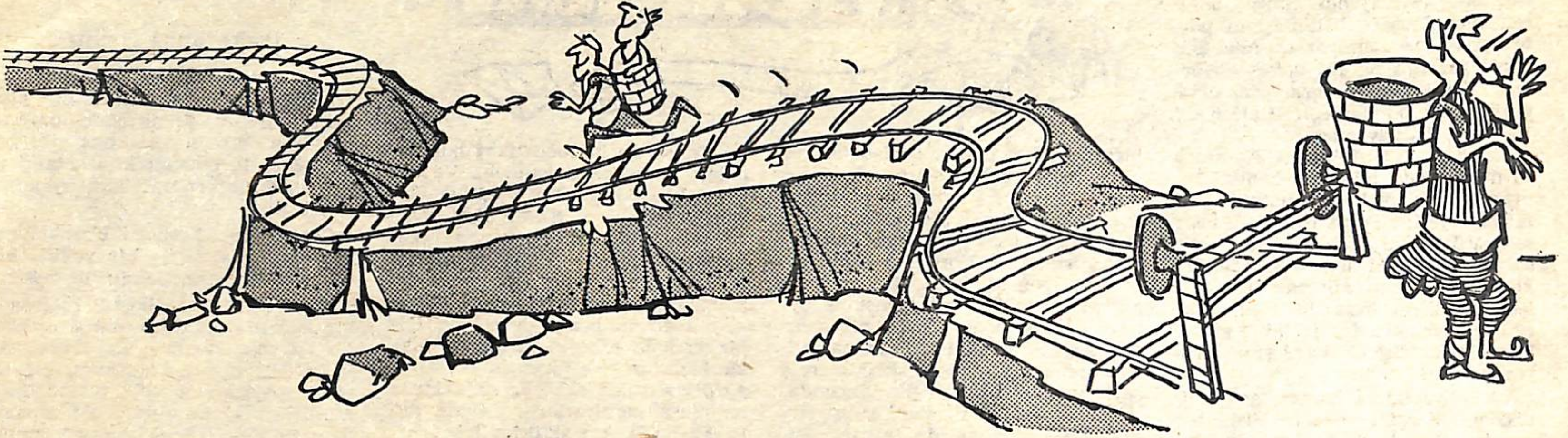
— 4 numara yerinde duriyir.

«Milletlerarası hovardalar Cenevre'de toplanıyor.» — Gazeteler —

Bizim hovardalar!

«Demiryolu işçileri grev yapıyor..» — Gazeteler —

— Bir kişi!.. Adana'ya bir kişi!..

Geçen, Bekçi Niyazi'yi gene duttum. Dedim ki «Beri bak» dedim. «Ya bu mehellenin namusuna bekçilik edersin» dedim. «Ya da seni böyük yere habar veririm» demişem.. Bekçi de bene dedi ki «Ula it» dedi «Sen melmeketin turuzum dâvâsına subutaş yapirsin» dedi. Ben de o kez bekçiye «Beri bak» dedim. «Sen bu sifil elbiseyi nasıl yapmişen?.. Bugünkü zamanda sifil elbise golay iş mi?..» dedim. O da bene dedi ki «Çarparım elimi suratına.. Sen ne zaman komilis olmişen?..» dedi. Komilis deyince, orada dur, hanımefendi..

— Niye durayım?..

— Dur.. Sen beni dinle de, orada dur..

— Hiç bile durmam..

— Sen zelzele için durmirsen, degel mi?..

— Helbette...

— Sen bu garinin zelzelesine razi ol hanımefendi.. Büyük adam lâfını dinle sen.. Bu kapicilar kadar memlekette eyi anlıyan adam olamaz..

— Aaaaa!.. Desene ki, sen de o pis karıya yanaşmışın..

— Vallaha yanaşmamişem.. Yanaşmamişem de, garıya bişey yapamirem... Bu dünyada iki çeşit zelzele vardir hanımefendi.. Birincisi Cenâbı Allahın zelzelesidir, her şeyi batırır. İkincisi de böyle gariların zelzelesidir, her şeyi galdırır.. Sen, Cenâbı Allahın zelzelesinden kork. Hem bu lâfa da, gapici lâfı deyip de geçme.. Sene herkes gapici nasiyeti veremez.

Arsadaki kalabalık dağılmamıştı. Zelzelenin üzerinden onbeş dakika geçtiği halde, Madam Anahit'le kızlarından başka hiç kimse, Nurhayat apartmanına girmiye cesaret edemiyordu.

Adnan VELİ

Günaydın

Bağımsız memleketlere iyiniyet heyetleri gönderiyoruz... Günaydın!
Arap devletleri ile dostluk bağları sağlamlaştırılacak... Günaydın!
Sovyet Rusya ile münasebetlerimiz geliştirilecek... Günaydın!
Kim dürttü, kim uyandırdı seni böyle ey Dışişleri Bakanlığı!

«Kıldun»

BİR eşkiyanın ismi bu: Kıldun!.. Vaktiyle bütün Çanakkaleyi korkuya salmış. Çocukları «Kıldun» seni kaçıracak diye uyuturlarmış...

Genç kızların başarılığını «Kıldun seni dağa kaldırır haaa» diye köstekleklermiş... Ama bu tehdit, kösteklemenin aksini de doğurabilir!. Dağa kaldırılmak, renksiz bir hayat içinde, ne renk!

Jandarma, Kıldun beni pusuya düşürmesin diye tasalanırmış...

Kıldun aşağı, Kıldun yukarı, herkesin nazarında bir devmiş Kıldun, bir ejderha! Ve senelerce ortalığı kasıp kavurmuş.

Sonunda - zaten ciddi tedbir her şeyin sonunda alınır - ordu işe karışmış, yirmi erle genç bir yüzbaşı Kıldun'u yakalamağa görevlendirilmiş... Zor görev, çünkü eşkıya köylerden - artık, korkudan mı sevgiden mi nedense - yardım görüyormuş!

Yüzbaşı bir «izleyicilik» kurnazlığı kullanmış: Arananın gizlendiğini tahmin ettiği köye iki er göndermiş. Erler köye yaklaşınca, birden gerisingeriye dönüp, silâhlarını atıp kaçmışlar, şeytan görmüşçesine... Bir köy evinde barınan Kıldun, bunları bir pencereden gözetlermiş, ve kendisini gördüklerinden ötürü, bu paniğin onlarda doğduğunu sanmış. Arkalarından ateş etmeğe başlamış...

Arama ekibi de, ateş eden evde Kıldun'u, eliyle koymuş gibi bulmuş... Getirmişler adamı yüzbaşının önüne. Gençmiş yüzbaşı, şaşmış... Dev sanırmış etrafı titreteni. Kapı gibi omuzlu sanırmış, balyoz gibi yumruklu hayal edermiş!.. Karşısındaki adamınsa, ne böyle devliği, ne kapılığı, ne de balyozluğu varmış... fak tefek, sıska, çelimsiz, sırf adale, gözleri kurnazlıkla yanar döner bir adammış. Üstelik te yumuşak.. Cüretkâr olduğu kadar korkaaak...

— Ulan, demiş yüzbaşı, sen mi bir karış boyunla bütün bu haltları karıştırdın?... Hep içinden beklermiş ki karşısındaki: «Ben Kıldun değilim, ben onun en önemsiz çömeziyim» desin...

Demezmiş, çünkü, büyük şöhretinin gölgesinde uzanan o küçük adammış Kıldun!...

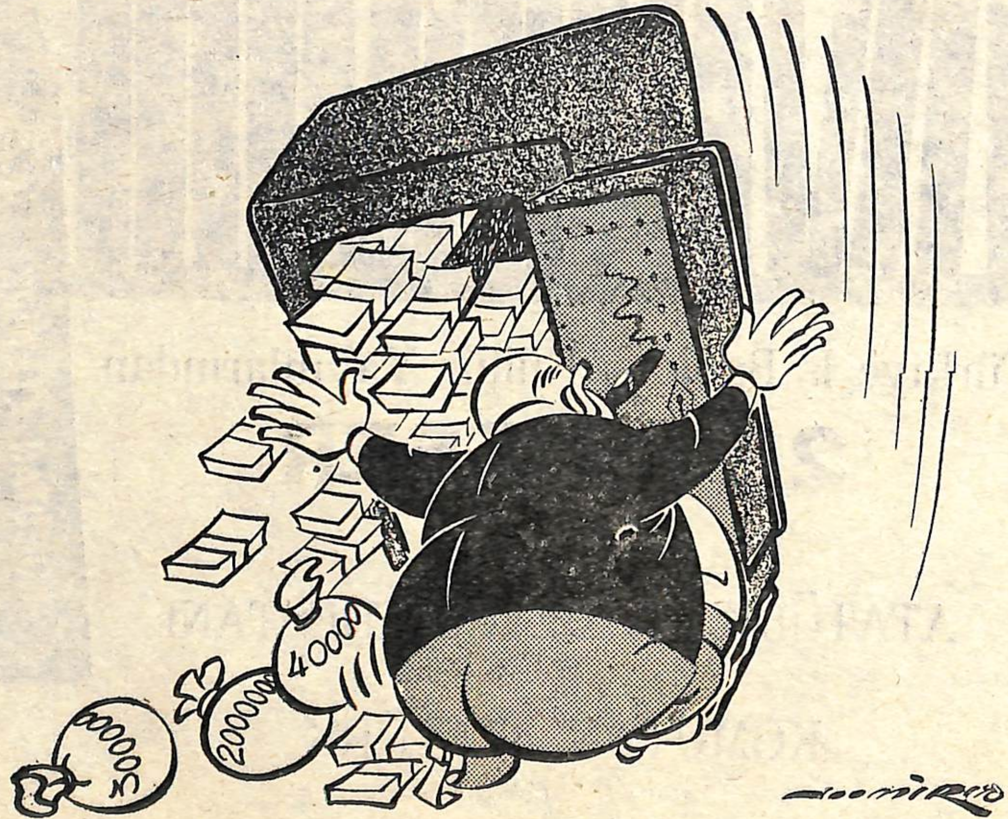
Korkunun büyüttüğü, muhayyelenin yüceleştirdiği, aczin devleştirdiği adam... Kendi efsanesiyle geçinen nadam... Efsanesi tükenince işte bu bir karış adammış!.. Üstelik te yalvarmaklıymış:

— Aman abi, bana kıyma!

Ey muhayyele ne büyük avanaksın!...

Nimet ARZIK

«Depreme uğrayan bölgeler için zenginlerden yardım istenecek...» — Gazeteler —

— Aman Allahım... Asıl deprem şimdi başladı!

Soruşturma!

Ferahlayın. Bir piyesin adı bu... Hem de bizden biri yazmış... Bizden, üstelik, bunca yerden yere vurduğumuz Hariciyenin, iktisat bölümünden! Zaten o bölüme enti püften adam pek almıyorlar. Ama bir piyes yazarını da ilk defa alıyorlar... Bir iki piyes yazarı daha, ve görürsünüz popülerleşir Hariciye..., Hariciye, hariciyemiz!..

Yazarın adı, Yıldırım Keskin... Yirmi beşinde bile yok henüz. İlk piyesini İsviçre'de oynatmış! Bu ikinci piyesi: Soruşturma... İsim sempatik gelmiyor.. O kadar çok soruşturulduk ki son senelerde, bu kelimeye, tiyatro afişinde bile toslansa, irkiliyor insan hafiften, tıpkı «ihbar» kelimesinden irkildiği gibi... Hey Orhan Öztrak kardeşim, işitiyor musun?

Yazar, yaptığına inanan, genç, dişken, düzgün ve açık yüzlü bir çocuk... Onunla dost olmak iyi, çatışmak fena!.. Piyesinden bahsetti... «İyi bulduğunu» söyledi, sahte tevazudan uzak! Gittim gördüm.. Yazarla konuştuktan sonra, piyes iyi, çok iyi, psikolojik terazileri yerlerinden oynatacak iyilikte... Ama yazarı görmeseydim... Ama yazarla konuşmasaydım... Bir tiyatro salonunun hayhuyunda, hanım kuvafürleri, parföm kokuları, reji ve mizansen hatâlarından ötürü, «kaynıyacaktı» piyes içimde, ve omuz silkecektim: «Pöh, fazla filimvari, fazla polisiye, fazla içtenliksiz bir eser daha» diye...

Halbuki öyle değil... Konunun, görünürdeki eni boyu şu: «Bir adam, bir tehdit mektubu almış. Uşağına gösteriyor. Dört kadından şüphe ediyor. Hayatında rol oynamış dört kadından. Onları peşpeşe kabul edecek aynı akşam, ve bulacak suçluyu... ve, yokedecek. Neticede, adam, uşağını yokediyor zehirle!

Adam rolünü Semih Sergen oynuyor, bütün canlılığıyla, her sene biraz daha gelişen istidadıyla, ve biraz daha eksilen aşırılığıyla...

Dört kadını, bir tek artist oynuyor... Öyle olması da gerekiyor... Neden?.. Rejisör bunu pek pek derinleştirmemiş.. Dört ayrı kadın gibi oynatıyor. Halbuki, dört ayrı vücut da olsa, dört ayrı artist de oynasa o rolü, o dört kadın bir kadının değişik yönleridir. Bunu rejisör anlamışsa.. pek aktaramamış seyirciye... (Seyircilerin arasında, tiyatroya yeni yeni merak salan Kemal Satır ağbi'miz de vardı... Basının sevgilisi, İsmail Soysal da vardı, sivri dilli dostumuz, Şemsi Kuseyri de vardı. Bir locada, incecik, solgun, açık kumral saçları, keman teli gibi gerili, tiyatronun birden parlıyan artistlerinden Ayten Kaçmaz da vardı meselâ... Bütün bu seyircilerle teker teker görüşmek isterdim ve onlara ayrı ayrı piyesi inceletmek. En çok merak ettiğim inceleme, Kemal Satırınki... Öyle işte, merak bu!..) Yalnız, bütün reji hatâlarına rağmen, hepsinin nefesleri tutuk ve gözleri sahneye çivilidi... Sağa sola bakmıyorlardı... Demek ki, ters anlaşılma bile piyesin yapısını «o kadar sağlammış ki» sarsamamış!

Anladığıma göre yazarın amacı şu: «Her insanda kötülük vardır. Ve bu kötülük her insanda iyilikten fazladır. Yani her insan birdir... Onunçin o dört kadın da bir tek kadındır... Ve insanlar kötüdür. Çünkü psikolojileri çevrelerine uygun değildir. Takmadır. Bu takmalık içinde, en iyi his belirtileri boğulur gider: Sevgisizlik içinde!... Ve her şey aslına döner, yani aşağılığa, bayalığa, fenaya... Konu ağır, oyun iyi, mizansen kötü. Bir kere sahneyi lüzumsuz şekilde ikiye bölmüşler. O bölüm, seyircinin ruhunu bölüyor... Bazılarına tempo, seri gelmesine rağmen, bence gevşek... Hele bir kadınla erkeğin yirmibeş dakika kadar süren konuşması var... Aktörler galiba sahnede olduklarını unumuşa benziyorlar... Gene reji hatâsı bu. Yoksa aktörler iyi...

Sonunda genç yazar, Yıldırım Keskin'i, sahneye istediler, alkışlar arasında... Çıkmadı. Herkes: «Ne mahcup, ne mahcup» diye duygulandı. Bence, mahcubiyetinden değildi bu «gaybubet»... Hayal kırıklığına uğramıştı genç adam. Ne tebrik ,ne kompliman kabul etmek istiyordu.»

Bir şey söyliyeceğim: Yıldırım Keskin bey, hiçbir zaman - sahnedeki oyun, kusursuz da olsa - yazarın hayalindekine denk olmaz... Bu nasıldır biliyor musunuz?... Nazariyatla fiiliyat arasında fark gibidir. Bu fark dolmaz... Daha çok piyesler vereceksiniz biliyorum, daha çok ta hayal kırıklığına dalacaksınız, onu da Akbaba biliyor... Onun da, yalnız hayali değil, gagası bile kırılıyor bazen, sonra yeniden uzuyor!

Kapıda, çıkışta, palto, şapka itişme kakışması arasında, Cüneyt Gökçer'in uzun silüeti hareketsiz duruyordu. Yok, yok, Kemal Satırı falan beklemiyordu... Yüzünde kolalı bir ifade yoktu çünkü... Muhabbetli bir ifade vardı. Gazeteci arkadaşımız Müşerref Hekimoğlunun locasından piyesi seyretmiş olan nişanlısı, Ayten Kaçmazı bekliyordu...

Karakoldaki resim...

Karakolları sevmem... İnsana bir kol kapılarından çıkacakmış gibi gelir... İnsanı yakalıyacakmış ve bir daha bırakmıyacakmış gibi gelir... Bu ruh haletini kim vatandaşta uyandırmışsaaaa... Kim uyandırmış ki?..

Geçen gün Çankaya Karakoluna uğradım. Vakit öyle bir vakitti ki, herkesin vazifesiz olduğu bir vakit...

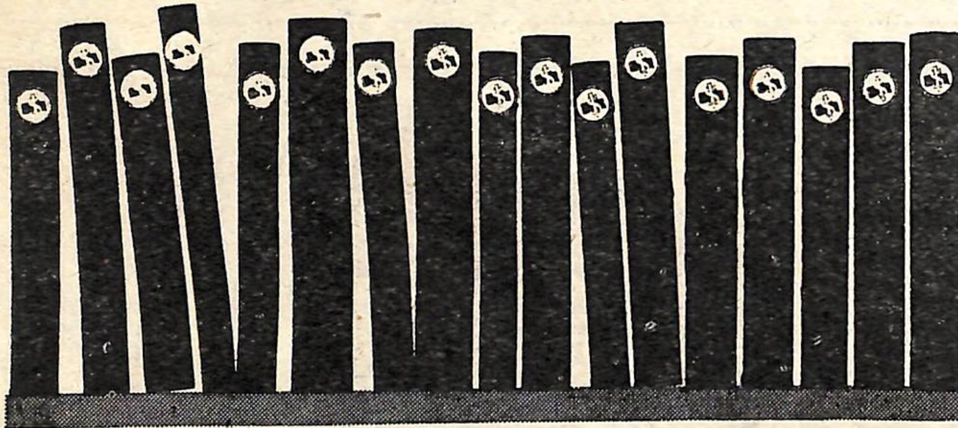
Komiserin odası boştu. Masası bir kenardaydı. Orda burda galiba bir iki dolap vardı... Kaba badanalı da dört dıvar.. Masanın, sağına gelen dıvarda da iki resim: Biri Atatürktü.. Onun altında da, yüzünden, zekânın en parlağının amma en... fışkırdığı biri.. Gözüm ısırıyordu ısırıyordu amma, bir türlü koparamıyordu ısırdığını... Sonradan sordum, soruşturdum, meğerse Ankara Valisinin resmiymiş!

Bilmiyorum, belki lâzım... Her şey çabuk değişiyor bugünkü dünyada! Eskiden bir valiyi bütün ona bağlı teşkilât tanısın diye gayret göstermeğe lüzum yoktu... En azından on sene oturdu bir vali yerinde de, herkes yalnız kendisini değil, aşçısının sevgilisini bile bellerdi. . Acep «teşkilât» valisinin çehresinin bütün inceliğini bellesin diye mi, böyle resimler «resmen» asılıyor her tarafa?... Yoksa sevgiden mi? Yoksa tamimden mi? Bilmiyorum dedim ya!

Pratik bir tarafı varsa da bu tutumun, alışamadım, yadırgadım, garipsedim. Siz?...

Benim de valim olan Ankara valisi alınmasın!

Nimet ARZIK

Türkiye İş Bankası Kültür Yayınlarından

2 YENİ ESER

ATATÜRK'ÜN DEVRİM DESTANI

Yazan: Bekir Tünay

KOMUTAN ATATÜRK

Yazan: Gen. Celâl Erikan

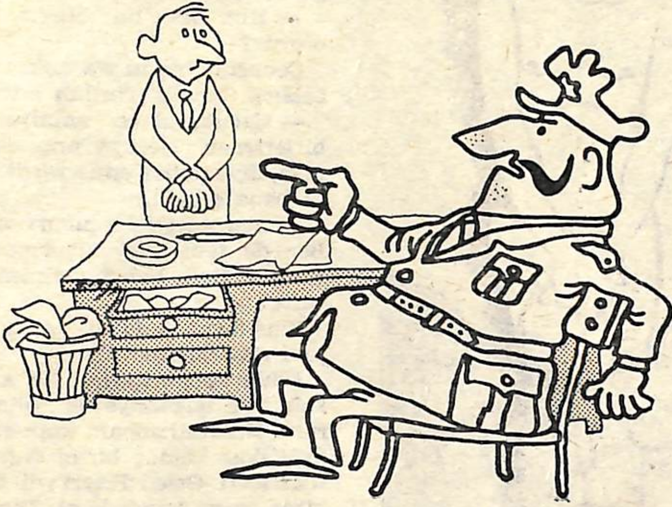
Umumi Tevzi Yeri:
ANIL YAYINEVİ
(İst. Vilâyet karşısı)

(Faal: 9131—202)

KAYNANAMI UÇURDUM!..

Muzaffer İZGÜ

O KADAR dediysem de dinletemedim. İlle de tutturdu; «Ben de oğlumu yolcu etmeğe geleceğim» diye. Ben «Aman anne, gözün görmez, kulağın duymaz, ne işin var istasyonda» dedikçe, o, «Hadi oradan bunak,

senden iyi görür gözüm» diye bağırıyordu. Oysa ki, kendisi bunamıştı bizim kaynananın.

Yaşlıdır, hatırı kırılmasın dedik, onu da istasyona götürdük. Vay götürmez olaydık! Bizim oğlana iyice de tembih etmiştim:

— Aman oğlum, anneannene iyi bak, kaybolmasın, diye.

Meğer Allah söyletiyormuş beni. Tren tam hareket edecek, bizim kaynana ortalarda yok. Oğlana sordum:

— Hani oğlum anneannen?

— Bilmem ki, şimdi buradaydı baba, dedi.

Bizim hanım sulu gözlüdür, başladı ağlamağa.

— Dur yahu ağlama, şimdi buluruz, dedim.

Kayınbirader de telâşlanmıştı.

— Tren yürümek üzere, sakın ineyim deme, ben onu şimdi bulurum, diye onu da teskin ettim.

Bulursun gözle. Tren gitti, kaynana da gitti. Ama nereye, belli değil... Peronlara indim çıktım, tuvalete baktım, bekleme salonlarını dolaştım, yok! Sanki yer yarılmış da, bizim kaynana içine girmişti. Hay aksi şeytan! Hanım. ben, oğlan, üç koldan aramadığımız yer bırakmadık. Bir şey değil, bir de alay ediyorlardı insanla. Ben, «Kaynanamı gören var mı?» dedikçe, «Olmaz olsun senin gibi damat» sözünü yapıştırıyorlardı. Çaresiz, eve geldik. Hanımı sorguya çektim:

— Seninn annenin casuslukla, atomla bir ilgisi var mıydı?

Kadıncağızın iki gözü iki çeşme:

— Alay etme Allahını seversen Rifat, dedi.

— Peki, dervişliği falan?

— O da nesi?

— Uçup gitmesin!

— Nolursun Rifat, bırak da bu saçmaları, git ne yapacaksan yap.

Doğru ya. Bir an evvel karakola haber vermeliydi. Giyindim, sokağa çıktım. Yolda çocukluk arkadaşım Hayri'ye rastladım. Vaziyeti bir çırpıda ona da anlattım...

— Ne şanslıymışsın be birader, dedi. Nerde?.. Ah ah!.. Bir de şu bizimki kayboluverse, bayram ederim namussuzum. Bırak yahu, hiç arama...

— Olur mu be kardeşim? dedim. Hanımın iki gözü iki çeşme.

— Vallahi kardeşim karakola git desem, seni bir güzel haşlarlar, belki daha başka şeyler de derler, niye kaynananı kaybettin diye.

— Ne yapmalı Hayri öyleyse?

— En iyisi valiliğe bir dilekçe ver. Dilekçeyi karakola teslim eder etmez de kaç.

— Bulurlar mı diyorsun bizim kaynanayı?

— Ne zannettin yahu, bizim polisleri Kıbrıs'taki Birleşmiş Milletler askerleri mi zannettin?

Hayri'den ayrılınca arzuhalcinin birine gittim. Adam, işsizlikten olsa gerek, koca bir sayfa doldurdu. Altını pulladım, imzaladım.

— Çok dokunaklı yazdım, dedi arzuhalci.

— İyi iyi, diye, kestirip attım. Arkamdan bağırıyordu:

— Kaynananı bulunca bahşişimi isterim ha!..

Doğruca vali muavinine çıktım. Adam dilekçeyi aldı, evirdi, çevirdi. Sonra bana:

— Kim bu yahu, hayatının baharında aranızdan ecelsiz ayrılan? diye sordu.

— Kaynanam, dedim.

Bir şey anlamamışa benziyordu dilekçeden.

— Noldu kaynanan, evden mi kaçtı? diye sordu.

— Yok efendim, istasyonda kaybettik, dedim.

— Dolma kalem mi bu yahu, kaybolsun?

— Oldu işte efendim.

— Pekiyi, bu iş bizi ilgilendirmez ki. Karakola götüreceksin dilekçeni.

Altına bir eyler yazdı.

— Acaba postayla yollasam karakola olmaz mı? diye sordum.

— Vallahi o senin bileceğin iş. İster postayla yolla, ister havayla, dedi.

Başımı eğdim ve çıktım. Doğruca postaneye gidip, «Çarşı Karakolu Komserliğine...» diye postaladım dilekçeyi.

O gece sabaha kadar rüyamda kaynanamı gördüm. Zavallı boyuna uçup duruyordu. Öğleye doğru zorla uyandırdı hanım beni.

— Kalk ayol, noldu, bir kerecik bakıver, ne tasasız insansın sen, dedi.

— Arıyorlar hanım, dedim.

Meğer beni arıyorlarmış. Bir polis, bir bekçi aldılar beni, karakola götürdüler. Yolda onlara:

— Noldu, buldunuz mu benim kaynanayı? diye sordukça,

— Komser bilir, diyorlardı.

Karakola geldik. Polis benden önce komserin odasına girerek getirildiğimi haber verdi. Girdim içeri. Davul gibi göbeği, tokmak gibi burnu vardı komserin. Gözleri de biraz şaşı bakıyordu. Bu iri burnun altındaki burma bıyıklarla, sanki yüzüne bir plânör resmi çizilmiş gibiydi komserin.

— Nettin lan gaynanayı? diye bağırdı birden.

Afallamıştım. Hayri'nin dediği çıkıyordu galiba.

— Kaybettik efendim, dedim.

— Şu galıbına, kıyafetine bak, utanmisen lan bir de gaynanayı gaybettim demiye. Ha bu garı toplu iğnedir, düştüğü gibi gaybolsun...

— İstasyonda kayboldu efendim.

(Lûtfen sahifeyi çeviriniz)

— Rica ederim yapmayınız... Ben vücuduna el değmemiş bir kızım...

— Aman ne ayıp... Kimse duymasın!

— Pekiy, istidayı niçün elden getirmedin?

— Şey efendim...

— Ne şeyi lan? Böyük bir bit yeniği, hemi de aynı zamanda böyük bir cinayat görüyorum ben bu işin içerisinde!

Cinayet lâfını duyunca gözlerim dolar gibi oldu.

— Kim öldürdü dersiniz acaba kaynanamı komser bey? diye sordum.

Komser sırıttı:

— Hıh, kim öldürdü gumser bey? Ne bilim lan ben, iremilci miyim? Gendine sorsanya kim öldürdü diye...

— Vallahi ne bileyim komserim, kayboldu birdenbire...

Ayağa kalktı komser. Yanıma yaklaştı, gözlerini gözlerime dikerek tane tane konuştu:

— Beni boşuna urgaştırma. Söyle doğrunu gurtul! Nirde hakladın gocagarıyı?..

Bir tuhaf oldum bu soru karşısında.

— Kimi komser bey? diye sordum.

— Gaynanayı lan, garının anasını!

— Yani kaynanamı ben mi uçurdum?..

— Hah işte, bak ağzından bahlayı gaçırdın. Dimek garıyı uçurdun?

— Aman komser bey, bu kuş mu?

— Uçurduğuna göre guş olmalı. Niden uçurdum dedin ölese?

— Ağzmdan öyle çıkıverdi efendim...

— Ağzından çıkmış. Ayağına dolaştı, uçurdun he garıyı?

— Uçurmadım efendim...

— Höst, diye bağırdı komser. «İfadanı deniştirdiğin dakka, anandan doğduğuna pişman iderim seni. Uçurdun lan garıyı, uçurdun değel mi?

İyice aptallaşmıştım:

— Uçurdum efendim, deyiverdim.

— Peki, nireye uçurdun?

— Bilmiyorum efendim.

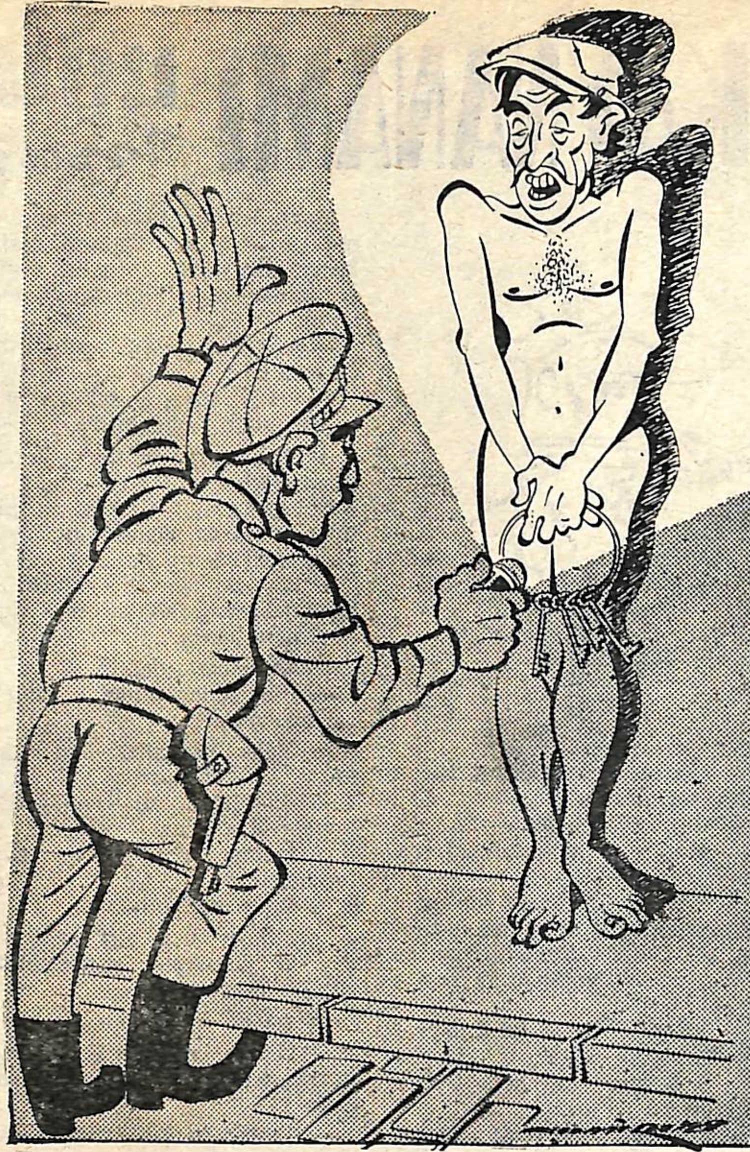
— Begime bak, hem garıyı uçuri, hemi de nireye uçurduğunu bilmi. Ulan, gâvurun milleti havaya bilmem ne füzosu uçuriy de nirden hangi dakka geçtini biliy.. Sen gosgoca garıyı uçur da, gettiği yeri bilme... Bak şu soyhaya!

— Vallahi komser beyefendi...

— Höst, şimdi garışmam ha... Şimalda mı uçurdun, cenubda mı?

— Kayınbirader uçtu efendim, dedim. Batıya, yani şeye gitti efendim...

— Dur ulan gafamı garıştırma, diye yine bağırdı. Dimek batinda uçurdun garıyı?..

Polis — Ulan bu ne hal?.
Hırsız — Sorma abiciğim.. Yanlışlıkla bir çalgılı gazinoya girdim!

Şaşkına dönmüştüm, ne diyeceğimi bilmeden:

— Doğuya efendim, dedim.

Kaşlarını çattı:

— Ulan yezitin tohimi, dedi Bir dogi disen, bir batin disen. Şunun dorgusunu söyle, yoğsam garman çorman ederim seni!

— Batıya gitti efendim...

— Kim?

— Kayınbirader efendim.

— Deniştirme lan ifadanı. Gara yılan sokasıca seni! İnsan atasını heç uçurur? Hem de sıkılmadan batında diyorsun. Niredir lan o batin dedigin yer? Sizin mehleye yakındır?

— Mahallenin çarşıdan tarafı efendim...

— Hah işte böyle ol. Ne güzel bülbül gibi konişisan şimdi. Dimek garıyı çarşı tarafındaki tarlalarda uçurdun?..

— Oradan geçtik efendim.

— Eyi halt ettin. Baktın tarlada ırgatlar çalişi, garıyı başka yerde uçurdun.

Kafamın içi sanki limon sıkılmış gibiydi. Uyuşmuş, ekşimiş, durmuştu. Ne diyeceğimi, ne edeceğimi iyice şaşırmıştım. Komser bağırdı yine:

— Cesedi nirde goydun lan?

— Kimin cesedini efendim?

— Deve guşunun degil tabi, gayınananın!

— Ben öldürmedim ki efendim...

Güldü komser bey.

— Çok gozel, çok eyi, dedi, görisen dahgigatı, nasıl derinleşi. Dimek suç arkadaşların da vardı?..

— Yolda yalnız Hayri'yi gördüm efendim...

— Dimek Hayri denen o herif te yardım etti sana?

— O yalnız, karakola gitme dedi...

— Ahıllıymış, çoban dölü, tabi siz de sankim cinayeti başkası işlemiş gibi ihbar istidası yolladınız, heh!..

Komser dışardan bir polis çağırdı. Sonra bana sordu:

— Kim ulan bu Hayri, nirde oturur?

Çocuğun başını da sokmuştuk belâya. Çaresiz, verdim adresini.

— Çabuk, sıkıca emniyet tedbirleriynen getirin onu da buraya, diye polise emir verdi. Sonra bana döndü:

— Sen garıyı uçurursun ha! Ben de seni ipte uçurmazsam gumser Deli Bahri dimesinler bana...

Yine dışarı bağırdı: «Atın ulan şuni nazarathaneye!»

Attılar beni içeri. Ne kadar kaldım o ışıksız yerde bilmiyorum. Nezarethanenin kapısı açıldı. Paldır küldür birini daha attılar içeri. Gelen Hayri'ydi. O da biraz sonra tanıdı beni. Tanımasıyla da boğazıma sarılması bir oldu.

— Nerde uçurduk lan biz senin kaynanayı? diye bangır bangır bağırıyordu.

Gürültümüze bir polis gelerek ayırdı bizi.

— Vay rastlamaz olaydım sana, diye ağlıyordu bizim Hayri.

Gece onikiye doğru karakolun içi yine karıştı. Gürültüler, patırtılar.. Ve bu arada, bizim hanımla, oğlanın sesini tanıdım. Biraz sonra bizi çıkardılar. Titriyerek girdik komserin odasına. Hanım da oradaydı. Komser bana ve Hayri'ye birer sigara ikram etti: «Oturun» dedi. Kendisi de sigarasını yaktıktan sonra:

— Gaynananı bulduk, dedi. Bütün izinleri galdırdık ve gaynananı bulduk... Gidebilirsiniz!

— Sağolun efendim, dedim.

Dışarı çıkınca Hayri'nin kaçışını görecektiniz. Kurşun yetişmezdi arkasından. Hanıma:

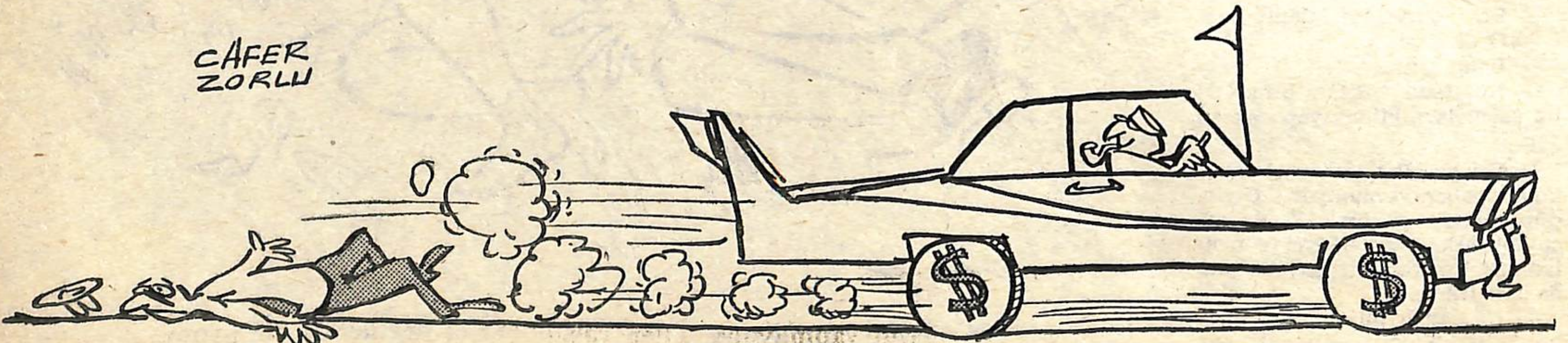
— Nerde bulmuş polis anneni?.. diye sordum.

— Ne polisi?.. Dedi, hanım. Arabacının biri bulmuş zavallıcığı... Dün aramışlar, aramışlar, bir türlü evi çıkaramamışlar. Gece onun evinde yatmış. Bugün de o sokak senin, bu sokak benim dolaştıktan sonra bulmuşlar evi. Merhametli adammış bereket versin. Adamcağızı dolaştırmadığı mahalle kalmamış...

O günden sonra kaynananın kapısını kilitmeğe başladım. Ne olur, ne olmaz, işin ucunda bir daha Deli Bahri'ye gitmek var..

Muzaffer İZGÜ

Bir Amerikalı, kendi kullandığı arabasiyle bir vatandaşımızı ezdi... — Gazeteler —

Yazısız

Adres: Bulunamamıştır. İcradan aranabilir.
Tel: Kapalı

PAŞAM

TÜRKİYENİN EN YENİ GAZETESİ
Sahibi: YâMalik-ül-mülk

HERGÜN 100 SAYFA

EKİM 29 1964 CUMA

«Nato'ya girmek kolay, Senato'ya girmek zordur»

İ N Ö N Ü «Takunyelerimi giyeceğim» dedi.

Son günlerde havaların dumanlı olması münasebetiyle sayın İnönü, dün kırlarda bir gezintiye çıkmıştır. Son olayların tesiriyle fevkalâde neşeli görünen İnönü, kendisini takip etmekte olan dördüncü kuvvet delikanlılarına demokratik bir şekilde iltifat ederek, genç gazetecilerin gönüllerini almış ve ezcümle bir gazetecinin sorusuna cevaben «Hiç merak etmeyin, artık takunyelerimi giyeceğim» demiştir. Bu sözün mâna ve ehemmiyeti üzerinde duran Amerikanın Büyük Elçisi

Mabadi haftaya

Sayın İnönü: Takunyelerile.

Bağımsız Cafer Bezgetir: «Biz ne Nato'ya, ne Cento'ya bağlıyız. Biz Senato'ya bağlıyız» dedi.

Ankara, Özel,

Bağını koparanlardan Cafer Bezgetir, beraberinde samimî arkadaşları olduğu halde, dün gece yarısına kadar Şikago restoranda ve bilâhara da gittikleri Göl Gazinosunda sabaha kadar memleketin siyasî meselelerini münakaşa ve müzakere etmişlerdir. Bir ara kaçırdığı fazla içkinin tesiriyle Cafer Bezgetir hararetlenmiş ve sahnedeki okuyucu bayanın, istediği şarkıyı söylememesine fena halde bozularak, yumruğunu masaya vurduktan sonra yere yuvarlanmış ve yattığı yerden gazinoyu dolduran halka şöyle hitap etmiştir:

«Muhterem vatandaşlarım! Biz ne Nato'ya bağlıyız, ne Cento'ya bağlıyız ve ne de bazı aşırı cereyanlara kapılmış olanların dediği gibi, Toto'ya bağlıyız. Biz, aslında Allahın izniyle Senato'ya bağlıyız. Çünkü memleketin âlî menfaatleri icabı Nato'dan çıkabiliriz, Cento'dan, Toto'dan çıkabiliriz. Ama aslâ Senato'dan çıkmayız.»

Garsonlar masanın altından kaldırırlarken bağımsız Cafer Bezgetir «Çıkmam Allah etmesin Senato'dan!» diye mırıldanmaktaydı. Daha sonra Gençlik Parkına çıkarılan Cafer Bezgetir «Kıbrıs'a yürüyelim arkadaşlar!» diye feryat ederek Gençlik Parkı havuzuna hamle etmişse de, arkadaşları tarafından sudan çıkarılıp boğulmaktan kurtarılmış ve sonra Gar Gazinosuna götürülerek, striptiz temaşa ettirilmek suretiyle ancak teskin edilebilmiştir.

ATI YORUM

GİYEBİLİR Mİ?

SAYIN İnönü'nün, artık takunyelerini giyeceği hakkındaki beyanatı, siyasî çevrelerde telâş ve heyecan yaratmış ve takunye fiyatlarının yükselmesine sepeb olmuştur. Çünkü, İnönü'nün takunye giyeceği haberini duyan pek çok partili hemen takunyeci dükkânlarına koşarak, kendilerine takunye ısmarlamışlardır.

Yani esasen son derecede gergin olan siyasî hava, İnönü'nün bu sözlerinden sonra büsbütün elektriklenmiştir. Ana muhalefet partisi, her şeyde olduğu gibi bunda da mızıkçılık etmek ve ciddî memleket meseleleri üzerinde kendilerinin de bir fikirleri olabileceğini isbat etmek için, takunye kelimesini siyasî edebiyat lûgatine uygun bulmamıştır. Bilgiç bu hususta, muhalefet olsun diye, takunye yerine nalın denilmesini teklif etmiştir.

Görülüyor ki, burada tahlile mecbur olduğumuz bir mesele varsa o da, takunye ve nalın arasında esaslı bir fark olmadığıdır. Bizce, ne nalın ne de takunye münasip ve demokratik olmayıp, sayın İnönü'nün terlik giymesi ve bu suretle hem kendisinin hem de muhalefetin ve hem de ana

Devamı gelecek pazara

İşi, parası, tarlası ve arkası olmayanlardan yokluk vergisi alınacak.

Amerikan yardımının kısılması ve bu sene ödenecek olan eski borçlarımızın faizleri, alınacak yeni borçlardan daha fazla olması sebebiyle Maliye Bakanlığı bozuk çalmaya başlamıştır. Çünkü Batı Almanya'nın, Japonya'nın, İspanya'nın ve Montekarlo'nun borç isteklerimizi reddetmeleri yüzünden İran, Turan, Pakistan, Mongolistan, Haristan, Kabristan vesair memleketlerin de yaptığımız müracaatlara «Kelin merhemi olsa başına sürer» diye cevap vermeleri üzerine bütçe açığını kapamak üzere ilgililer başlarını kaşımaya başlamışlardır. Bu durum karşısında ister istemez kendi iç kaynaklarımıza dönülmesi düşünülmüş ve memleket iktisadiyatını baltalayan halkımızın beceriksiz tabakasından vergi mahiyetinde ağır nakdî ceza alınmasına karar verilmiştir. Her ne kadar halkın vergı ödeyecek hali kalmadığı gibi itirazlar yapılmışsa da, yetkili çevreler bu nevi itirazlara cevaben «Halkımız henüz göbek atmaya başlamadığına göre, demek ki daha vergi ödeyecek durumdadır» denilmiştir. Hazırlanmakta olan tasarıya göre işi, parası, arsası, tarlası ve arkası olmayanlardan Yokluk Vergisi namı altında ağır nakdî ceza kesilmesi

Devamı var

GENE BİR TURİST KADINI ŞAAPTILAR!

Bu kaçıncısı? Bazı ahlâksızlar, bir turist kadını gene perişan ettiler. Olaydan sonra bayan turisti objektifimize poz verirken görmektesiniz.

Hasan Avcı bildiriyor:

Memleketimizin, salyangoz ve palamut ihracından sonra yegâne kalkınma ümidi olan turizmi de, halkımızın cehaleti yüzünden maalesef baltalamaktayız. Dün yine dört seçmen vatandaş bir olup, zavallı bir turist kadını tenha bir yolda kıstırıp şaaapmak suretiyle turizm dâvamızı baltalamışlardır. Şaapıldıktan sonra kendisiyle görüştüğümüz turist kadın yarı baygın vaziyette inliyerek şu beyanatta bulunmuştur:

«Harkulâde bir memleketiniz ve fevkalâde misafirperver halkınız var. Ben son derecede memnun kaldım, Allah da onları memnun etsin. Buradan unutulmaz hâtıralarla dönüyorum. Bana burda yapılan muameleyi, memleketime dönünce arkadaşlarıma da anlatarak, propagandanızı yapacağım. Arkadaşlarımın da hemen koşup geleceklerinden hiç şüpheniz olmasın. Ben de kısa zaman sonra tekrar ziyaretinize geleceğim. Burada hayatımın en mesut dakikalarını yaşadım, bunları ebedî bir hâtıra olarak kalbimde yaşatacağım.»

DÜNYANIN EN GÜZEL
POLİS
ve
AŞK
ROMANI

ŞÜPHE!

Charlotte Armstrong'un şaheseri

- Gülten Suveren'in pırıl pırıl türkçesi ile dilimize çevrilen bu kitap AKBABA yayınlarının dördüncüsüdür.

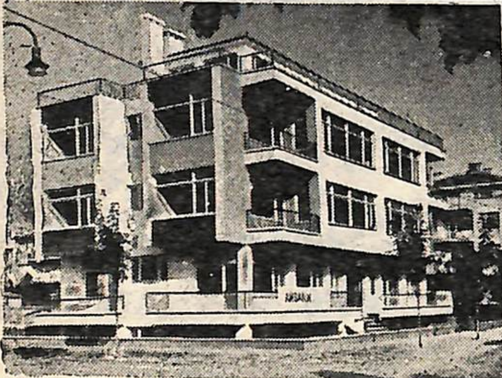
Pazartesi günü bütün kitapçılarda

- **Umum dağıtma merkezi: BATEŞ bayilik teşkilâtı**
- **Her kitap 5 liradır.**

(AK—205)

AKBANK *İkramiye apartmanı*
Şimdi de YEŞİLYURT*ta*

Bu apartman İstanbulun en mutena semtlerinden Yeşilyurt, Orkide Sokak, Klüp Mini karşısındadır. Fevkâlâde itina ile hazırlanmıştır.

Bu emsalsiz dairelerden bir tanesine sahip olabilmek için hesap açtırmakta acele ediniz.

- *Daireler 5 odalı, net 125 m² ye kadar genişliktedir.*
- *Kaloriferli, parkeli, gömme banyolu olup tam konforludur.*
- *Asfalt caddenin köşesindedir.*
- *Geniş teraslı, deniz manzaralıdır.*

AKBANK

(AK—204)

7 gün

PAZARTESİ :

Dünya gazetesi hayvanları koruma gününün kutlandığını bildiriyor. Bu vesileyle Türkiye Hayvanları Koruma Derneği Başkanı da şatafatlı bir demeç vermiş:

— Günümüzde hayvanları koruma konusu bir insanlık ve medeniyet dâvası olmuştur, demiş. Türkiye'nin de bu dâvanın yardımcıları arasında bulunmasına sevindik.

Tarih parmağını sallıya sallıya:

— Yirminci yüzyılda insanlık ve medeniyet dâvasına nasıl bir fayda sağladınız diye sorduğu zaman, gözümüzü kırpmadan:

— Hayvanları koruduk, yetmez mi? diyebileceğiz.

Seksen yaşında ayağı gangren olmuş bir ihtiyarı ambulansla hastahaneden alıp, sokağın ortasına, başucuna koyuverdiğimiz bir şişe su ile bırakıvermekteki maharet, fazilet ve insaniyetimizin, gitgide genişliyerek insanlık ve medeniyet dâvasına hayvanları korumaya başlıyarak da hizmet etmesi elbette duygularımızın inceliğini ve yüksekliğini göstermektedir.

Bu hassasiyetle hareket ettiğimiz müddetçe İstanbul'da paçavralar içinde sürünmekte olan üç bin kimsesiz çocuğa da sonunda acıma sırasının geleceğinden eminiz...

Ama önce hayvanları korumak gerekmektedir. Ancak ondan sonra insanları düşünebiliriz. Çünkü nasıl olsa şimdilik insanları, herkesin bildiği gibi, Allah korumaktadır.

SALI :

İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilâtının raporu yayınlandı. Türkiye dünyada en ağır dış borcu olan ülkeymiş. Vergi kaçakçılığı çok büyükmüş ve ekonomik gelişme de pek yavaş gidiyormuş.

Bu sözlere hiç aldırmamak gerekir. Türkiye Abdülhamit zamanında da yeryüzünün en borçlu memleketiydi. O zaman da ekonomik gelişmesi çok ağır ilerliyordu. Bundan ne çıkar yani?..

Ekonomi mekonomi bunlar palavra lâflardır. Asıl mesele şudur:

Moda burnu önünde attık voltayı,
Önümüze gelene soktuk zokayı!
İktidardan düşenden kestik selâmi,
İktidara gelene bastık tokayı!

Zımtara ram ram ram...

ÇARŞAMBA :

Büyük deprem, İstanbul'da halk korku ve dehşetle sokağa fırladı. Deprem Amerika ve İsveç'te hissedildi.

Türkiye sarsıldığı zaman bütün dünyanın da beraber sarsılacağının en güzel örneğidir bu...

Onun için bizim sessiz sedasız mışıl mışıl uyumamızdan bütün dünya memnun olmakta ve kendisini emniyette hissetmektedir.

Son sarsıntıdan sonra bir nezaket kaidesi olarak dünyaya bildirmemiz gerekir ki hiç kimse endişelenmesin, yer ne kadar sallanırsa sallansın biz asla uyanmıya niyetli değiliz.

Depremin Amerika ile İsveç'ten duyulması bir tesadüf eseridir. Çünkü oradaki hareketlerin hiçbiri burada duyulmamaktadır.

PERŞEMBE :

Kıbrıs meselesinde kararlıyız. Doğru...

Bu kararın da ne olduğu artık iyice anlaşılıyor. Sonuna kadar kararsız kalmakta...

CUMA :

Yeni İstanbul'un başlığı:

«İnönü dün âni bir kriz geçirdi. Yabancı basın ve radyolar ağır bir kalb krizinden bahsediyor.»

Dünya'nın başlığı:

«Kabine toplantısından önce bir öksürük ve mide spazmına tutulan İnönü, hafif bir kriz geçirdi.»

Basınımızın politik eğilimlerini gösteren başlıklar bunlar...

Aynı zamanda bir insanın hastalığı üzerine nasıl gizli bir spekülâsyon yapıldığını da ortaya koyduğu için, seviyesini de beraber gösteriyor tabiî...

CUMARTESİ :

Akşam gazetesi sahte bir kavak uzmanının türediğini yazıyor. Sahte uzman son defa Ödemiş'e gitmiş ve incelemeler yapacağını söyliyerek kaymakamdan hem cip, hem de fidan dikmek için para almış... Sonra da kavak üzerine konferanslar vermiş.

Anlaşılıyor ki sahte kavak uzmanı pek de ferasetli bir kişi değilmiş. Yoksa kavak üstüne konuşacağına coşkunca bir vatan millet nutku çeker ve siyasetçi olduğunu söylerdi. O zaman sahtekârlığı kıyamete kadar anlaşılmazdı!

PAZAR

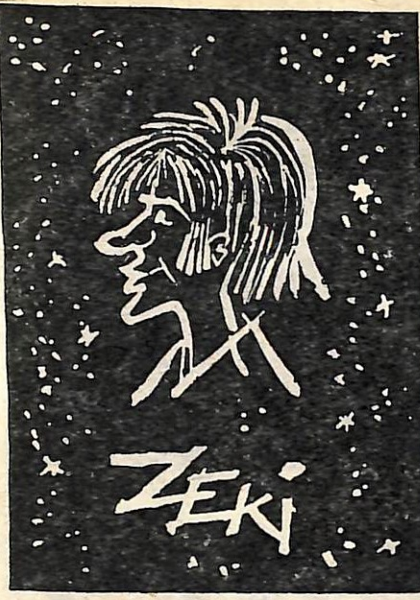
Orta Doğu Teknik Üniversitesi Rektörü Kemal Kurdaş:

— Enflâsyona gidiyoruz, demiş.

Plânlama müsteşarı:

— Hayır gitmiyoruz, diyor.

Gidiyor muyuz, gitmiyor muyuz? Aslını ararsanız galiba müsteşar haklı. Biz enflâsyona gitmiyoruz, enflâsyon bize geliyor... Bizim ona dahi gidecek takatimiz yok olduğunu biliyor çünkü...

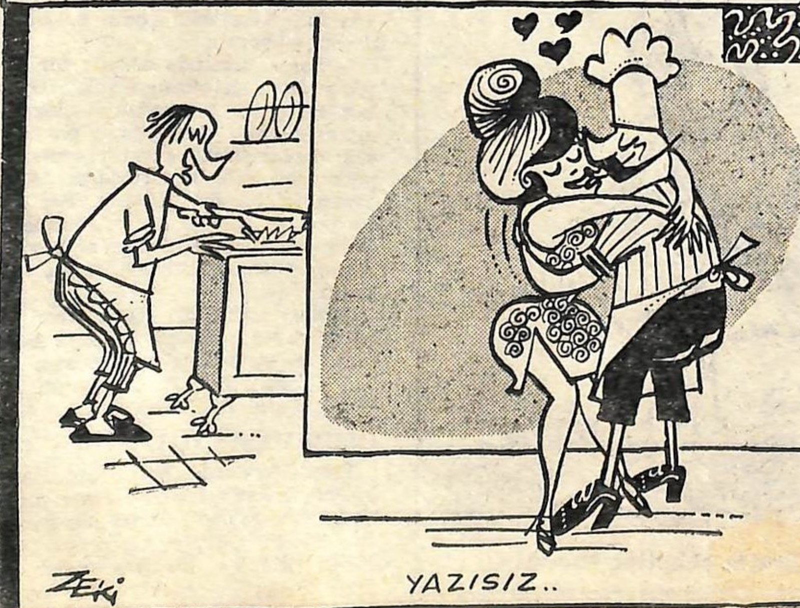

ŞARKILAR VE İNSANLAR.

YAZISIZ..

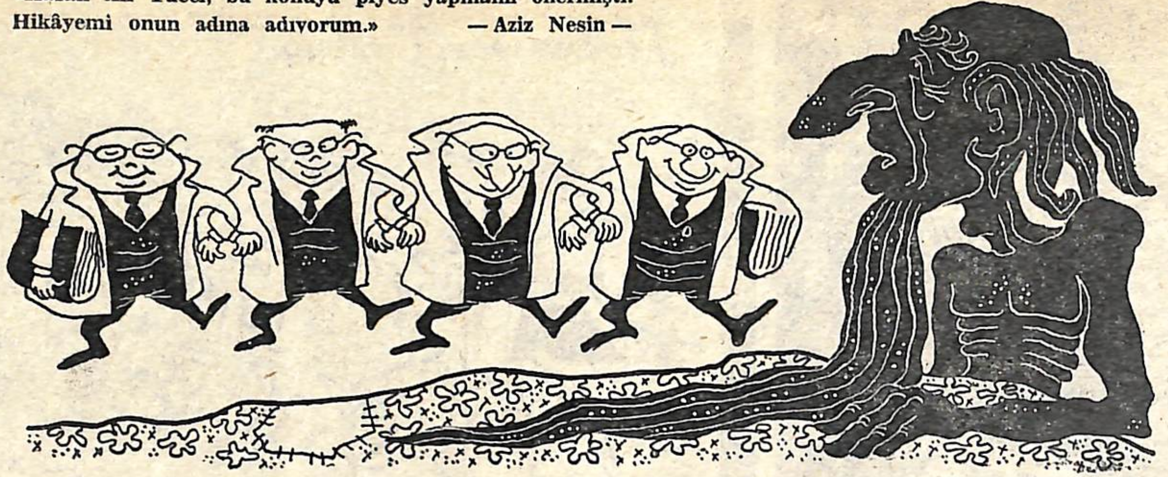
UVERTÜR:

Dünyanın tarihi iki milyar dörtyüz milyon yıllık deniyor.
Benim tarihim, elli yıllık.
Kelebeğin tarihi bir günlük.

* * *

Arkeologlar yer altında yeni bir kent buldular. Bu kentte birçok ileri ulusların arkeologlarından, tarihçilerinden, bilginlerinden ve bilimcilerinden bir bilimsel kurul yıllarca inceleme ve araştırmalarda bulundu Sonuç, çok şaşırtıcıydı. Çünkü Roma, Yunan, Mısır, Sümer, Eti, Çin uygarlıklarından çok daha eski dönemlerin izlerini taşıyan bu yeraltı kentinde, aynı zamanda günümüz uygarlığının, tekniğinin ve yaşayışının da belirtileri görülüyordu. Bu açıklanabilir bir durum değildi. Sanki yirmibin yıllık tarihsel gelişimi kendisinde barındıran bir kent, bir depremle yıkılmış, böylece değişik çağların uygarlıkları birbiri içine karışıp allakbullak olmuştu. Bir sesalma makinesinin yanında cilâlıtaş çağının bir baltası bulunuyor, bir sutyenin yanında bir ilkçağ oku, televizyonun yanında ilk insanın iskeletinden kafatası duruyordu.

«Hasan Âli Yücel, bu konuyu piyes yapmamı önermişti. Hikâyemi onun adına adıyorum.» — Aziz Nesin —

Yeşil Renkli Namus Gazı Operası

(OPERA PÜFFF!) AZİZ NESİN

O kentte buldukları paraları, anıtları, yazıtları kahtları ve hayvan derilerine, papiruslara yazılı yazıları, en modern ofset ve tifdruk makinelerinde basılmış kitapları okuyarak, bilginler bu yitik uygarlığı ortaya çıkardılar. Bu derin araştırmalar ve incelemeler sonunda, belgelerin ışığında o kentte çok önemli bir olayın geçmiş olduğu anlaşıldı. Tabalahura adında bir kişinin başından geçmiş olan bu olay şudur:

ENTRODÜKSİYON:

Yitik uygarlığı bağrında saklıyan yeraltında gömülü kentte, adına «Namus» denilen yeşil renkli bir gaz vardı. Çok tatlı yeşil renkte olan bu gaz, bütün öteki gazlardan çok daha uçucuydu. Şişeler içinde saklanır, ışıksız yerlerde korunur ve ancak artı yirmibir derece ısıda tutulurdu. 21 dereceden aşağı ısıda Namus gazının rengi açılır ve parlak güneş aydınlığında da bozulurdu. Şişenin tıpası bir saniye açık kalsa Namus gazı hemen uçar, bundan başka da havayla değinir değinmez alev alev parlıyarak yanardı. Çok duyarlı bir madde olan Namusu korumak, anlattığımız bu nedenlerden ötürü çok güçtü.

En değerli madde Namus'tu. Yeryüzünde Namus'tan daha değerli hiç, ama hiçbir şey yoktu. Onun için bütün insanlar Namus'a sahip olmak için çalışır, çabalar, didinirlerdi. Örneğin Namus'un yanında altın, plâtin gibi şeyler fışkı ve dışkı kadar değersiz şeylerdi.

O çağda insanlar doğdukları zaman, ana babalarından kendilerine miras olarak Namus kalmamışsa, Namussuz olarak doğmuş olurlardı. Ama çalışıp çabalayarak Namus sahibi olurlardı. Yani insanlar ne denli çalışır kazanırlarsa o denli çok Namus'a sahip olurlardı. Bütün insanların amacı, ellerinden geldiğince çok Namus'a sahip olmak ve Namus'larını gittikçe arttırmaktı.

Ne var ki yeryüzündeki Namus ancak belli bir miktardaydı; onun değeri de bundan ileri geliyordu. Yoksa durmadan üretilen bir madde olsa, bu denli değeri de kalmazdı. Yeryüzünde belli bir miktarda olan Namus'dan bir parçasına sahip olabilmek için insanlar çok didinip didişiyor, gerekince de birbirleriyle çatışıp savaşıyorlardı. Bu yüzden Namus şişeleri elden ele geçiyor, sürekli sahip değiştiriyordu. Ve bir insanın ne denli çok Namus şişesi olursa, toplumda değeri o denli artıyordu.

Namus gazı, yarım litrelik, bir litrelik, iki litrelik şişelerde, beş litrelik binliklerde ve onbeş litrelik damacanalarda, yani norm üzerine beş boy kap içinde standardize edilmişti.

Dediğimiz gibi, çok duyarlı ve korunması pek zor olduğundan, birazcık ışık alıp namuslarının rengi attığı için üzüntülerinden intihar edenler çok oluyordu. Gazetelerde sık sık «Sahip olduğu iki damacana Namus'unun ışık alarak rengi attığı için bir tüccar intihar etti» gibi haberler çıkmaktaydı. Namus yüzünden cinayetler de oluyordu: «Şişenin tıpasını açık bırakarak Namus'u uçurduğu için bir adam karısını öldürdü.»

«Tıpasındaki aralıktan şişede sızma sonucu havaya değinerek Namus'u yanan bir genç kız, babasından korkarak, on gün önce ayrıldığı evine bir daha dönmemiştir.»

Gazetelerde şu türlü ilânlar da sık sık görülüyordu:

«Sevgili eşim. 21 dereceden yüksek ısıya bıraktığı iki binlik namusumuzu bozmuş olduğu için kendisine darılacağım korkusuyla mutlu yuvamızı ve iki yavrumuzu bırakarak gitmiştir. Sevgili eşim! Yavruların «Anne, anne!» diye ağlıyorlar. Seni ben affettim, Tanrı da affetsin! Dön gel mutlu yuvamıza. Elbirliğiyle çalışarak, bozulan Namusumuzdan daha çoğunu kazanırız.»

Köylerden birinde Tabalahura adında çok yaşlı, çok yoksul, çok yoksul olduğu için de hiç Namus'u olmayan bir adam yaşıyordu. Tabalahura bir zorlu kış, tek başına yaşadığı kulübesinde hastalandı. Bakımsızlık yüzünden hastalığı arttı ve bir gece yarısı ateşi 41,9 dereceye yükseldi. Artık Tabalahura ölüm döşeğine serilmişti. Saatleri sayılıydı.

RECİTANTE:

Ateşler içinde cayırcayır yanan Tabalahura'nın yüreğine ölüm pençesini atmıştı. Bir bunalım düşü içinde Tabalahura durmadan sayıklamaktaydı.

TİRAD:

Tabalahura şöyle sayıklıyordu:

— Namus!.. Namus!.. Ah Namus!.. Yeşil renkli Namus!.. İşte ölüyorum artık, elveda ey güzel dünya... Bütün ömrümce bir katır gibi, bir öküz gibi çalıştım durdum, ah, ne yazık ki, bir küçücük şişe Namus sahibi olamadım. Namussuz doğdum, Namussuz ölüyorum, ulan kahbe felek, kıçına kına yak!.. O kadar çalıştım, ne olurdu benim de bir şişecik Namusum olsaydı... Namus!.. Yeşil rengine kurban olduğum Namus!..

— Hah şöyle, şimdi yırtmaçlı ceketler moda!

KORO:

Bay Tabalahura, Bay Tabalahura!..
Boşuna taban teptin,
Boşuna gölgeni sürüdün!
Eşek gibi çalışılmaz,
Sen eşek misin?
Eşekler çalışır eşek gibi...
Katır gibi de çalışılmaz!
Sen katır mısın?
Katırlar çalışır katır gibi!.
Öküz gibi de çalışılmaz!
Sen öküz müsün?
Öküzler çalışır öküz gibi...
Sen insansın ulan!..
İnsan gibi...
Değil...
Gibi değil...
İnsanca çalışacaksın,
İnsan olarak...
Boşuna boy gösterdin,
Boşuna gölge gezdirdin,
Avanak!..
Eşşek... eşşek, eşş... eş... şek!..
(Eşşek dansı, çifte balesi ve anırma müziği, anırma sesleri.)

DÜO:

Tabalahura'nın sönmek üzere olan gözlerinden ak sakalına yaşlar süzülüyordu.

Ateşin verdiği bunalım içinde kıvranıyor, sayıklıyor, düşler görüyordu Tabalahura.

ÇENE SOLOSU:

Ölüm döşeğinde can çekişmekte olan Tabalahura çene atmaya başladı. Çeneleri takır takır birbirine vuruyordu. Canı çekilmekte ve ayakları soğumakta olan Tabalahura'nın çenesi düşmüştü. Çenesi düşen bütün yaşlılar gibi, canı çıkarken bile kakafonik çene solosuna devam ediyordu:

— Son dakikamda ağzıma bir kaşık su verecek kimsem yok... Oysa beş - on şişe Namus'um olsaydı, miras olarak Namus'umu paylaşacak olanlar şimdi dört bir yanımda pervaneler gibi koşuşurlardı. Ah!.. Bunca yıl boşuna çalıştım. Bir küçücük şişe Namus'um bile olmadı. Öbür dünyaya gözlerim açık gidiyorum. Namus istifçileri kına yaksınlar...

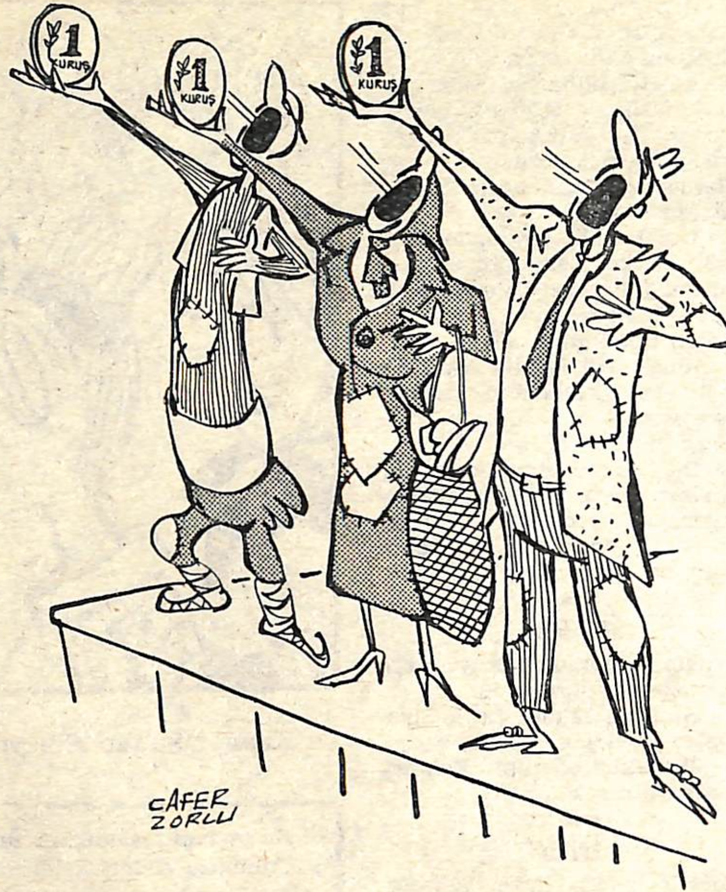
Gittikçe daha sık çene atan Tabalahura'nın sözleri artık anlaşılmaz, anlamsız heceler olmuştu:

— ... dı, dıdı dı... Dıdıdı dı? Dıııı!.. Dıdıd dı... Dııı!..

ÖLÜM DANSI BALESİ:

Tabalahura'nın sönmekte olan gözleri önünde renkli ışıklar pırpır uçuşmaya başladı. Sonra bu pırpırlar büyüye büyüye kocaman birer iskelet oldular. Bu iskeletlerin, sırıtan dişleri arasından buz parça-

Tiyatrolar perdelerini açtılar: 1

Üç kuruşluk opera!

ları gibi soğuk, sivri kahkaha kikirdemeleri dökülüyordu:

— Kih... Kih kih... Kikih... Kih!..

Sırıtkan iskeletler, kemik parmaklarını birbirine vurarak kastanyet sesine benzer sesler çıkarıyor, Tabalahura'nın ölüm döşeği çevresinde zıplıyarak oynuyorlardı. Bu ölüm dansı sürerken Tabalahura da titremeye başladı. Her titreyişinde ağzından ve burnundan yaşlı ruhunun bir parçası çıkıyodu. Ruhunu çıkarmak için Tabalahura'nın titreyişleri, biraz göbek atışa benziyordu.

Tabalahura'nın sarsak bedeni içinde ancak bir-iki göbek atışlık daha ruhu kalmıştı ki, Tabalahura cılız ten kafesindeki bu bir-iki atımlık ruhunun gücüyle son aryasını söylemeye başladı.

KUYRUĞU TİTRETME ARYASI:

— Bir şişecik Namus'um olmadan ölmek istemiyoruuuum... Namuuuus!.. muuusss!.. musss!.. muuusss... Naaa! Naaaa!.. Naaaaaa!.. Muus!..

Tabalahura'nın zaten yarım aryalık ruhu kalmıştı. Arya için zorlanıp da geri kalan ruhunu da bedeninden çıkarırken, ancak operalarda görülebilecek bir mucize oldu. (Operada hayalet) dedikleri işte bu mucizedir.

Tabalahura'nın eski karyolasının altından bir adam çıktı,

— Ne bağırıp duruyorsun? Neden inek gibi böğürüyorsun? dedi.

Tabalahura,

— Böğürmüyorum... dedi.

— Ya ne yapıyorsun?

— Arya söylüyorum.

— Ulan bu ne biçim arya?

— Ben ne yapayım, operanın bestecisi böyle bestelemiş. Bu benim son aryam. Artık ölüyorum...

Tabalahura büyük şaşkınlık içindeydi. Çünkü, karyolasının altından çıkıp da karşısında duran adam kendisiydi. Kendisi kendisinin karşısına geçmişti. Tabalahura iki tane olmuştu. Biri, ölüm döşeğinde can çekişirken ruhunun son soluklarıyla konuşmaya çalışıyor; öbürü de ayakta dikilmiş ölmekte olan kendisini seyrediyordu. Evet, ikisi de aynı Tabalahura'ydı. Yüzleri tıpatıp birdi. Ama giyinişleri ve davranışları hiç de birbirine benzemiyordu. Yataktaki Tabalahura bitkindi, solgundu, çullar çaputlar içindeydi. Ayaktaki Tabalahura ise çok dinç bir yaşlıydı. Çok iyi ve güzel giyimliydi. Alımlı çalımlı bir adamdı. Kolalı gömleği, papyonu, temiz ceketi, ütülü pantalonu, rugan iskarpini, elinde bastonu, parmaklarında yüzükleri...

DÜO:

Yataktaki Birinci Tabalahura,

— Sen kimsin? diye sordu.

Ayaktaki,

— Tabalahura'yım... dedi.

— Nasıl olur... Tabalahura benim... Üstelik bu köyde benden başka da Tabalahura yok...

— Sen de Tabalahura'sın, ben de... Sen enayi Tabalahura'sın, ben açıkgöz Tabalahura... O kadar bağırdın, böğürdün ki, kulaklarım tırmalandı, bet sesinden rahatsız oldum, bu herifin derdi nedir diye kalkıp geldim. Nedir istediğin de öyle yırtınıyorsun?

— Aaah!.. Benim derdim çok büyük... Bütün hayatımda istediğim tek şey, çok değil, bir şişecik Namus sahibi olmaktı. Namuslu bir adam olarak ölmek istiyordum. O mübarek Namus gazının kutsal yeşil rengiyle gözlerimin ışıklanmasını istiyordum. O kutsal Namus şişesini avucumun içine alıp pörsük derimin ısınmasını istiyordum. Bütün hayatımda bunun için çalıştım. Her sabah gün doğarken işe koyulur, gün batana kadar çalışırdım. Geceleri de evimde çıra aydınlığında, gece yarılarına kadar çalışmamı sürdürdüm. Bütün bunları benim de bir şişecik Namus'um olsun diye yaptım. Hiç kimseye kötülük etmedim. Herkese elimden geldiğince iyilik etmeye çalıştım. Kimsenin malında gözüm olmadı. Kimsenin karısına kızına kötü gözle bakmadım. Bütün hayatımda harama uçkur çözmedim. Kimseyi kıskanmadım. «Başkalarında çok, bende yok!» demedim. Kimsenin bir şeyini çalmadım. Çok zaman aç kaldım, ama bi kere bile hırsızlık etmedim. Hiç kimseye haksızlık etmedim. Bütün hayatımda ağzımdan yalan bitek söz bile çıkmadı. Doğruluktan ayrılmadım. Herkesin yardımına koştum. Çok çalıştım. Emanete hıyanet etmedim. Üstelik ibadetlerimi hiç aksatmadım. İmanım bütündü. Duadan eksik kalmadım. Topal karıncayı bile incitmedim, kimsenin gönlünü kırmadım.

Bütün bunları Namuslu bir adam olayım, benim de bir şişecik Namus'um olsun diye yaptım. Aaaah.!. Vaaah!.. Oooof!.. Amaaaan!.. Aaaay!.. Vaaayyy!.. İşte ölüyorum. Yazık!.. Artık her şey bitti... İki soluklük ruhum kaldı içimde, o da çıkmak üzere...

İkinci Tabalahura,

— Beni tanımadın mı? dedi.

— Gözlerim artık hiç bir şeyi seçmiyor.

İkinci Tabalahura yatağa eğilip yüzünü ona iyice yaklaştırarak,

— İyice bak!.. dedi:

— Evet... evet... Tanır gibi oluyorum seni. Ama nerden, ne zaman? Hatırlıyamadım.

İkinci Tabalahura,

— Ben senin yanına çok geldim... dedi.

Birinci Tabalahura,

— Hızlı söyle... diye inledi, kulaklarım artık duyarlığını yitirdi. Sesini duyamıyorum.

İkinci Tabalahura,

— Hatırlar mısın, dedi, sen yirmi yaşında...

— Bağır, bağır!.. Dediklerini anlıyamıyorum...

İkinci Tabalahura, birincisinin kulağına eğilip bağıra bağıra konuştu:

— Sen yirmi yaşındaydın. O zaman bu köyün en yakışıklı delikanlısıydın. Köyün güzel kızları arkandaydı. Güçlüydün, çalışkandın, elinden her iş gelirdi, becerikliydin, başarılıydın. Bunun için de köyün zenginleri seni kendilerine damat edinmek için arkandan koşuyorlardı. Ben o zaman da yanına gelmiştim...

Birinci Talabahura ölgün bir sesle,

— Evet, evet... Şöyle böyle hatırlıyorum. Gelmiştin, diye inledi...

— Gelmiştim ya... Sana o zaman «Köy ağasının kızını al» demiştim. «Çünkü köy ağasının üç damacana dolusu Namus'u var. Hem de adamın Namus'u hiç güneş yüzü görmemiş, solmamış, halis Namus» demiştim. «Köy ağasının bitek kızından başka da kimsesi yok. Üstelik herif çok yaşlı, bir ayağı çukurda. Yakında ölecek. Herifin bütün Namus'u sana kalacak» demiştim. İnatçı eşek. Beni dinlemedin. Kızı başkası alıp üç damacana Namus'a kondu. Budala!..

Birinci Tabalahura,

— Of, aman... Ölüyorum! diye inledi.

İkinci Tabalahura,

— Geber! diye bağırdı.

— Hiçbir şeye yanmıyorum, Namussuz olarak öleceğime yanıyorum.

— Daha beter ol!.. Sana bu az bile... Hatırlar mısın, yirmibeş yaşındaydın. Bir küçük şişe Namus sahibi olmak için çırpınıp duruyordun. Haline acıdım da sana akıl vermeye geldim. Sen o zaman köy tapınağının gece bekçisiydin. Gündüzleri tapınağın tarlasında ölesiye çalışır, geceleri de tapınağı beklerdin. Bir şişecik Namus sahibi olmak için didinirdin...

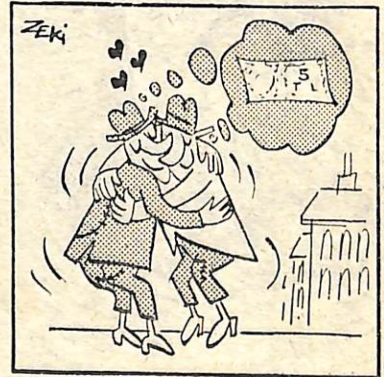
— Hatırlamaz olur muyum hiç...

— Sen bir gece rahip efendinin anbarındaydın. Aman eksilmesin, kimse çalmasın diye rahip efendinin anbarındaki Namus şişelerini sayıyordun. O şişeleri hayranlıkla elliyerek «Benim de böyle bir şişecik Namusum olsa!..» diyordun. O zaman yanına geldim. «İstersen bir şişe değil, daha pek çok Namusun olabilir» demiştim sana. «Nasıl?» diye sormuştun. Ben de sana «Rahip Efendinin Namus şişeleri günden güne artıyor. Artık anbarında şişe koyacak yer kalmadı. yeni bir anbar yaptıracak. Sana güveni sonsuz. Rahip efendinin o kadar çok Namus şişesi var ki, sayısını bile bilmiyor. İki-üç gecede bir şurdan bir şişe Namus al, götür. Rahip Efendinin ruhu bile duymaz. Anlasa bile senden şüphelenmez. Hırsız almış der. Al götür şurdan birkaç şişe Namus...» demiştim. Sen de «Ben öyle şey yapamam. Defol!..» diye beni kovmuştun. Hatırladın mı? — Arkası 16. sayfada —

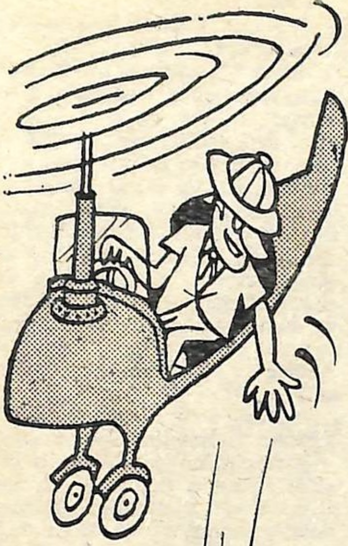

İki ahbap çavuşlar!..

Tavsiye!

Kafa tasının orta yeri pırıl pırıl parlayan bir adam, berberin koltuğuna otururken;

— Siz iyi bilirsiniz, dedi, saçlarım gittikçe azalıyor, birkaç ay sonra kel kalacağım, bir şey tavsiye edemez misiniz?

Berber hemen müşterisine bir şişe uzattı:

— İşte bu ilâç sayesinde dedi, benim başımdaki gibi saçlara sahip olabilirsiniz. Zaten ben de bunu kullanıyorum!

Adam tereddütle:

— Ama, dedi, bu tip müstahzarları çok kullandım, hiçbiri fayda etmedi!

Berber:

— Bu hususta gayet emin olabilirsiniz, dedi. Ve perukasını çıkarırken hemen ilâve etti: Bu ilâcı kullanmadan önce bakın başım ne haldeydi!...

* * *

Kahve

Dalgın ve yorgun yolcuya gümrük memuru soruyordu:

— Konyak, Likör, Viski, Sigara, Sigaret, Sigar.

— Teşekkür ederim! Zahmet olmazsa biraz kahve!...

* * *

İflâs

Zengin tacirin çirkin kızı Sevim babasının serveti sayesinde yakışıklı bir sporcu ile evlenebilecekti. Düğün günü bile kararlaştırılmışken, tacir ansızın iflâs etti. Sevim, bunu nişanlısına haber verince:

— Biliyordum dedi, damat, babanın bizi ayırmak için her şeye başvuracağını!...

* * *

Kaza

Gece yarısı, Atlantikte bir kazazede salın üstünde dalgalarla boğuşuyordu. İlerden geçen bir gemi onu gördü, rotasını değiştirdi ve salın yanına geldi. Kaptan başını pencereden çıkardı:

— Heeey! diye seslendi, kazaya mı uğradınız?

— Evet, dedi kazazede, niçin soruyorsunuz?

İlk yardım

Almanya'ya gönderilen işçiler

— Kanunî Sultan Süleyman, ordularını Viyana kapılarına kadar

ATALAR

Ne şeytanı taşladık, ne ürküttük meleği,
Unumuzu elemiş kaldırmıştık eleği.
Ama eksik mi elde ukalâ dümbeleği?
Sakat gözler her şeyi kökünden sakat görür,
Atalar demişler ki: «İt ürür, kervan yürür!»

* * *

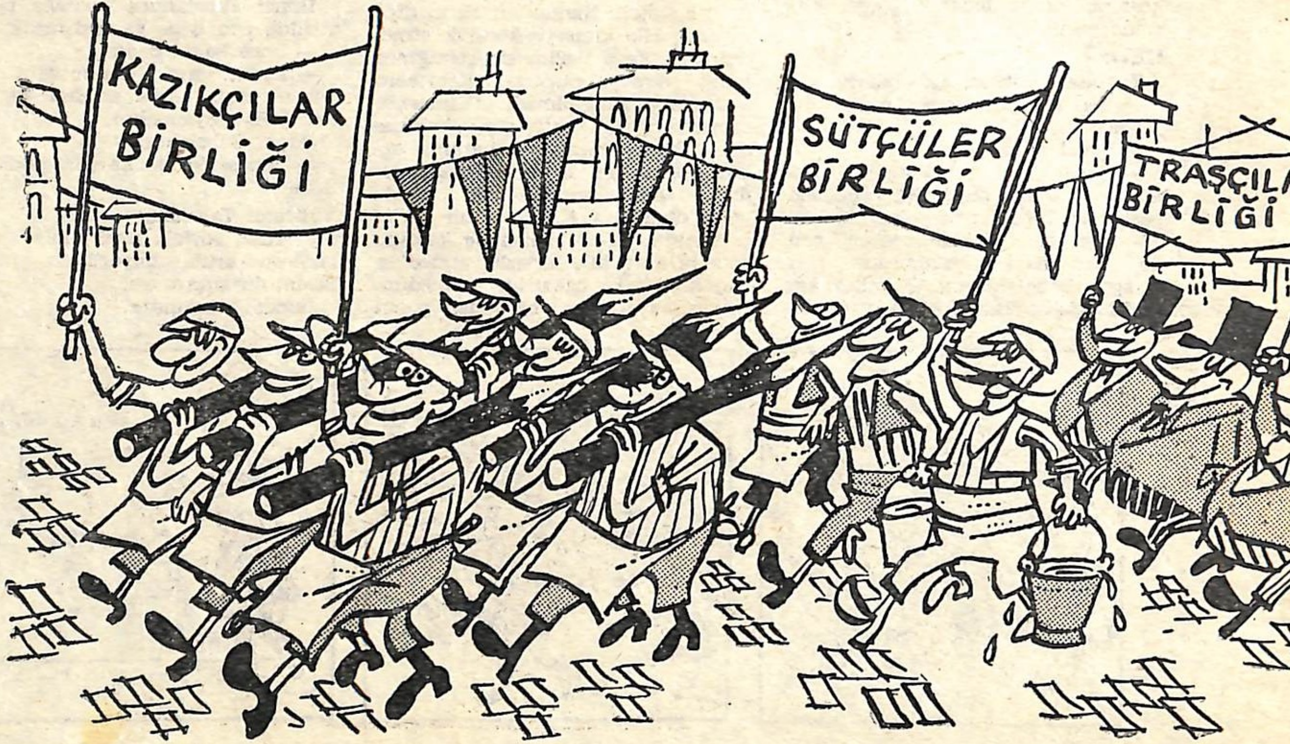
Bâzı hırsız vardır ki ev sahibinden yavuz,
Bâzı fodullar var ki hem kel, hem kör, hem uyuz!
Öyle kargalar bize olamazlar kılavuz...
Fare deliğe sığmaz peşinden kabak sürür,
Diyoruz ki bize ne «İt ürür, kervan yürür!»

* * *

Demosten olmak diler bir yabanın ebkemi,
İlerler mi yarım mil bu rüzgârla o gemi?
Allah için söylesin bu dâvanın hakemi:
İnsan «Hayırdır» diye kurbağa mı ürkütür?
Onlar bu yolu tutsun «İt ürür, kervan yürür!»

* * *

Kedi sirke içiyor doğrusu bu pek tuhaf!
Bay Feridun Cemal'in sözleri gaf, burnu Kaf!
Ukalâlar serisi karşımda durur saf saf!

Törene katılan sivi

Birinci Tabalahura,

— Hiç hatırlamaz olur muyum!.. Ooof... Amaaan... Aaayy!.. Ölüyorum... diye inledi.

İkinci Tabalahura,

— Gebeeer!.. diye bağırdı.

— Ölsem de kurtulsam. Gözlerim açık gidiyorum.

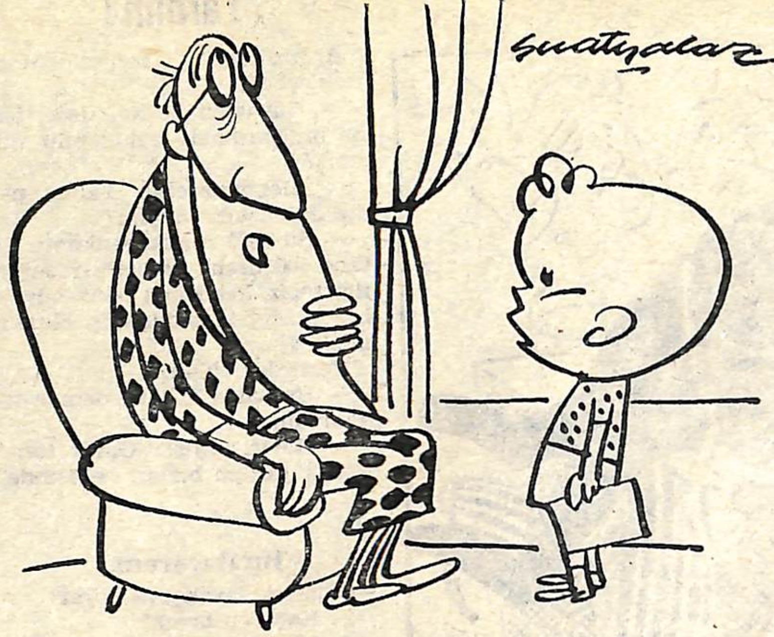
— Sen otuz yaşındaydın. Devletin Namus ofisinde çalışıyordun. Depo ağzına kadar, tıklım tıklım Namus şişeleriyle doluydu. Bir gece kendi kendine «Bi şişecik Namusum olsa başka bir şey istemem!» diyordun. Sana yardım etmek için yanına geldim. Beni görünce «sakın bana Namus şişesi çalmamı söyleme. Şişeler sayılı ve sayıları resmî defterde yazılı» dedin. Ben de sana «Budala, sana şişe al diyen var mı... Şişeler sayılı ama, içlerinden birer parça Namus'u boş bir şişeye doldurup alabilirsin... Resmî şişelerin sayısı bellidir ama içindeki Namus'un miktarı bilinmez. Şurdan boş şişelere birer parça Namus doldur da al götür» demiştim. Sen yine «Olmaz! Ben öyle şey yapamam!» demiştin. Ben de sana «Yakalanırım diye korkma. Yakalansan bile, aldıklarından birkaç şişe Namus'u rüşvet olarak verir, kurtulursun. Geri kalan Namus şişeleri de senin olur. Üstelik sen özel şişelere dolduracağından Namus'u, evinde arama yapılırsa resmî damgalı Namus şişesi bulunmaz!» demiştim. Sen de beni «... tir ordan!» diye kovalamıştın...

— Aaaah... Amaaan... Ooof... Ölüyorum...

— Gebeeer!..

İkinci Tabalahura,

— Sen, dedi, gümrükçülük yapıyordun. O zaman otuzbeş yaşındaydın. En büyük üzüntün, dargelirli aylığından birazcık arttırıp da bir küçük şişe Namus alamamış olmandı. Bir gece sınırdan bu yana geçen Namus kaçakçılarını yakalamıştın. İki yüz şişe, yirmi binlik, onbeş damacana kaçak Namus tutulmuştu. Sen kaçakçıları zincire vurup zindana attırmıştın. Yakaladığın kaçak Namus şişelerini, için titriyerek, seviyor, okşuyor, «Bunlardan bir tanesi benim olsa, ah, ne olur!» diyordun. İşte tam o sırada yanına geldim. «İstersen bir şişe değil, beş damacana Namus senin olabilir. Enayilik edip bu fırsatı da kaçırma!» dedim. Coşkuyla «Nasıl?» diye sordun. Ben de sana «Yakaladığın Namus kaçakçılarını hükûmete teslim etme. Salıver! Onlar sana en az beş damacana Namus verirler. Hükûmete teslim edeceksin de eline ne geçecek sanki...» dedim. «Hükûmetin ruhu bile duymaz» dedim. «Sen bu Namus kaçakçılarıyla işbirliği bile yapabilirsin» dedim. Çok değil, ayda bir kaçakçıları görmezden gelsen de karşılığında birkaç damacana Namus alsan, iki-üç yıla varmaz, memleketin en namuslu adamı sen olursun. Burda senden önceki gümrükçü de böyle yaptı. Şimdi mağaza açtı, Namus alışverişi yapıyor» dedim. Sen ne yaptın? «Yıkıl karşımdan, gözüm görmesin!» diye beni kovdun.

— Seks mi?.. Seks, seks... Valla oğul, geçmiş zaman pek hatırlayamıyacağım!

Birinci Tabalahura,

— Off... Amaaan... Ölüyorum!.. diye inledi.

İkincisi devam etti sözlerine:

— Bir Namus ticarethanesinde çalışıyordun. O zaman kırk yaşında olgun bir erkektin. Yanında çalıştığın yaşlı Namus tüccarının genç karısının sende gözü vardı. Sen, şişeler içindeki Namus'un parlak yeşiline bakıp gözlerin kamaşarak «Artık yaşlanıyorum, bir şişecik de Namus'um olmıyacak mı?» diye ağlıyordun. Yardımına koştum. «Sen şu Namus tüccarının karısını ayart. Kadın, birlikte olacağınız her gece için sana bir şişe Namus vermeye hazır» dedim. «Üstelik, herifin haberi olmaz, çünkü kadın kocasının Namusundan vermiyecek, kendi Namusundan verecek» dedim. Eline sopayı alıp beni kovaladın...

— Oof... Amaan!..

— Kırkbeş yaşındaydın. Yine geldim sana. «Muhtar seçimine katıl. Muhtarlığa adaylığını koy» dedim. «Köylü beni muhtar seçmez» dedin. «Beni muhtar seçerseniz, her köylüye bir şişe Namus vereceğim diye propaganda yap!» dedim. «Kendi Namusum yokken, her köylüye bir şişe Namusu nerden bulup da vereyim?» dedin. «Avvanaklık etme. Propaganda sözü tutulmaz» dedim! O zaman beni dinleyip muhtarlık etseydin, sen de beş-on şişe Namus sahibi olurdun...

Elli yaşına gelince, artık umutların kırılmaya başlamıştı. Sana yine yol gösterdim. «Kasabadaki Belediye başkanı, rüşvet almak için bir aracı arıyor. Rüşvet olarak alınan her on şişe Namustan birini aracıya verecek. Aman aracı ol, bu fırsatı da kaçırma. Hem başkan, hem de sen şişe şişe Namus sahibi olacaksınız!» dedim. Suratıma tükürüp beni kovdun...

— Ooof... Amaan... Aaayyy!..

— Elli beşine gelmiştin. Yine sana yardım elimi uzattım. «Acele evlen. Hemen çocuk yap, birkaç kızın olsun. Onları büyüt. Namus sahibi olmak için başka çaren kalmadı. Kızlarını isteyen erkeklerden hangisi sana daha fazla Namus verirse, kızları onlarla evlendirirsin. Başlık olarak, kızlarının güzelliğine göre, üç şişe, beş şişe Namus almadan onları kocaya vermezsin. Hele kızlarından birini zengin bir eve gelin edersen, yaşadın, belki de iki damacana Namus bile alırsın...» dedim. Dedim, ama kime dedim? Sen de lâf anlıyacak kafa nerde?

Altmışına gelmiştin. Artık evlenemezdin de... Hem yaşlısın, hem de Namusun yok; senin gibisine hangi kadın varır? Gece gündüz «Namus, ah Namus!..» diye ağlıyordun. Acıdım haline... «Köyün Namus defteri senin elinde... Gel şu defterde biraz kalem oynat, hiyle yap!» dedim. «Yapamam» dedin. «Öyleyse, şişelerin tapaları aralanmış biraz Namus sızmış dersin, ya da bazı Namus şişeleri ışık aldı, Namusların rengi attı, bozuldu dersin... Birkaç şişe Namus hava aldı, yandı dersin... Böylece sen de aradan Namus sahibi olursun» dedim. Kızıp söverek beni kovdun.

Altmışbeş yaşındayken beli bükük bir ihtiyardın artık... Yine geldim sana... «Enayiliği bırak, fırsatlar azalıyor» dedim. «Namus üzerine kumar oynanan bir kulüp aç. Her kumar masasından mano olarak, yarım kiloluk bir şişe Namus alsan sen de Namuslu insanlar arasına girersin!» dedim. Arkamdan taş atarak beni kovaladın.

Yaşın oldu yetmiş, yine gözyaşlarına dayanamadım, haline acıdım, sana yol göstermeye geldim. «Bana bak» dedim, «bu son fırsattır, bunu da kaçırırsan bundan sonra artık Namuslu olamazsın» dedim. «Ev işlet, bir şişe karşılığında kiralık kız, kadın ver!» dedim.

«Yapamam» dedin. Ben de sana «Bütün ömrünce yapacak değilsin ki... Bir süre yapar, yeterince Namusun oldu mu, bu sefer faizle Namus verir, elindeki Namus'u arttırırsın... Daha sonra da bütün bunlardan elini eteğini çeker, herkesten saygı gören bir adam olarak yangelir yatarsın!» dedim.

Seni dediklerime inandırmak için de, ellerinde büyük Namus stoku bulunduranların başlangıçta böyle yaptıklarını söyledim. Büyük Namus sahibi olmanın yolları bunlardır, dedim. Filân kişi, filân kişilerin nasıl büyük miktarda Namus sahibi olduklarını anlattım. «Bir kere durumunu düzelt, başlangıçta girdiğin karışık işlere bir daha tenezzül etmiyeceksin, saygı gören doğru bir adam olarak yaşıyacaksın» dedim.

Sen bu son fırsatı da kaçırdın. Yetmişbeş yaşına kadar bir parçacık Namus sahibi olmadan süründün durdun. İşte şimdi de son soluğunu tüketmek üzeresin.

Birinci Tabalahura,

— Son nefesimi verirken bütün bunları niçin söylüyorsun? dedi. Niçin enayiliğimi, budalalığımı yüzüme vuruyorsun. Senin verdiğin öğütleri tutmadığım için çok pişmanım. Dediklerini dinleseydim benim de en az beş-on damacana Namusum olurdu. Dünyanın kaç bucak olduğunu anladım ama, çok geç... Bundan sonra neye yarar!.. İş işten geçti.

İkinci Tabalahura,

— Hiç de iş işten geçmedi, dedi. Aklını başına toplarsan bundan sonra da Namuslu bir adam olabilirsin... dedi.

Birincisi,

— Sen ne diyorsun yahu... Ben can çekişiyorum, sen Namus'tan söz ediyorsun!.. diye bağırdı.

İkinci Tabalahura,

— Senin Namussuz bir adam olarak ölmene razı değilim, dedi, istersen yaşıyabilirsin...

Birincisi, heyecandan ölmekte olduğunu unutup,

— Nassıl? diye bağırdı.

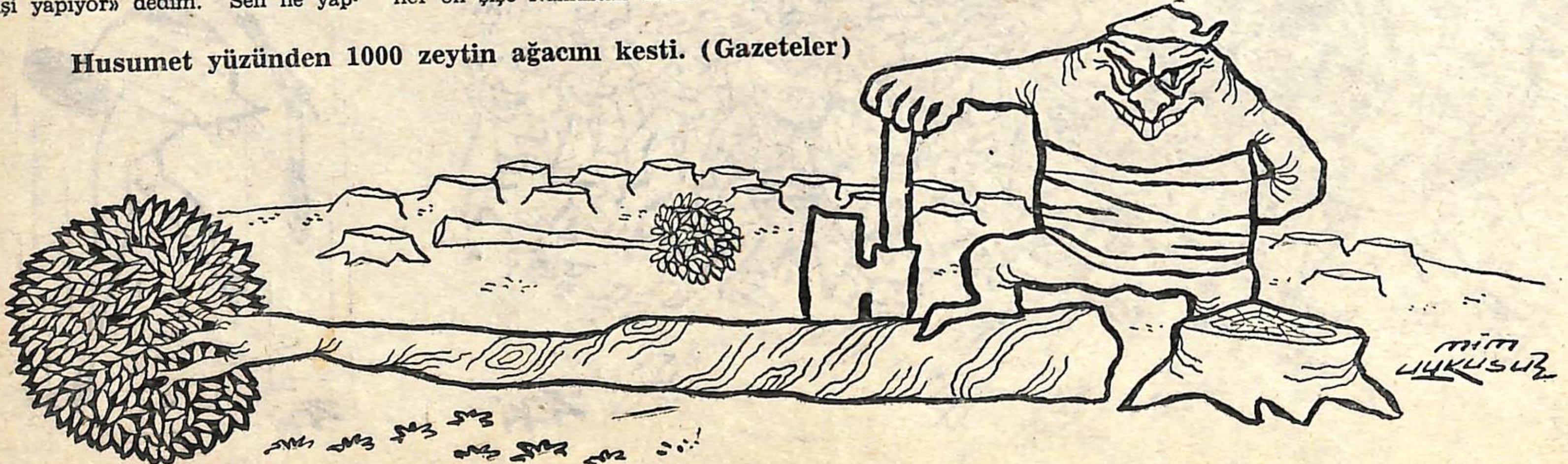
İkinci Tabalahura,

— Bilim ve yeni buluşlar ne işe yarıyor? İşte senin gibi iskeleti çıkmış, tirit olmuş bunakların ömrünü uzatmaya yarıyor... Dinle şu sesi! dedi.

BİLGİNLER KOROSU:

Beyaz gömlekli, gözlüklü, kimisi sakallı, uzun saçlı, kimisinin elinde dürbün, kimisinde mikroskop, kimisinde teleskop, enjektör, koltuklarında çok kalın kitaplar bulunan

Husumet yüzünden 1000 zeytin ağacını kesti. (Gazeteler)

Kereste müdürü!..

adamlar, Birinci Tabalahura'nın çevresinde dönerek bilimsel şarkı söylemeye başladılar:

Biz... Biz... Biz bilimcileriz
Biz... Biz... Biz bilginleriz
Canlıyı öldürür
Ölüyü canlandırırız
Biz... Biz... Biz bilimcileriz
Biz... Biz... Biz bilginleriz
Biz hukuk terleriz
İktisat işeriz
Kimya öksürürüz
Fizik hapşırırız
Tıp kaşınırız

KORO BAŞI — İnsanoğlunun en verimli, en güçlü çağı, 25 - 35 yaş arasıdır. İnsanoğlunun en verimsiz, en güçsüz, en işe yaramaz çağı 65 den sonraki yaşıdır. Biz bilimciler, biz bilginler 65 den, 75 den, 85 den, 95 den sonra da yaşlıları yaşatmak için uğraşırız.

Biz bilimciler, biz bilginler, «Doğum kontrolu» ile, aralarında dehâların da çıkacağı çocukların dünyaya gelmesini önleriz.

Vücutlarında, taban bitkilerine gübre bile olmayacak yalnız kireç kalmış moruklarn ömürlerini uzatırız. İşe yaramayanların dünyada sereserpe ve mutlu yaşıyabilmeleri için, geleceğin işe yarayacak insan yavrularının dünyaya gelmelerini önleriz.

BİLGİNLER KOROSU:

Haniya, moruklara hap var, şurup var, vitamin var, aşı var, kuvvet macunu var, iktidar ilâcı var, şırınga var, masaj var, radyo aktivite var, iks ışınları var!..

Biz... Biz... Biz bilimcileriz
Biz... Biz... Biz bilginleriz
Biz hukuk terleriz
İktisat işeriz
Kimya öksürürüz
Fizik hapşırırız
Tıp kaşınırız
Matematik...

Onbinlercemiz lâboratuarlarda, kitaplıklarda, kürsülerde, atelyelerde, her yerde yaşayanların, yaşıyabilenlerin daha çok, daha, daha çok yaşamaları için, yaşıyamıyanların da hiç yaşamamaları için yaşıyoruz!

DÜO:

İkinci Tabalahura, birincisine dedi ki:

— İşte görüyorsun: Bütün bilimciler, bilginler seni daha çok yaşatmak için gecelerini gündüzlerine katmışlar, çalışıyorlar. İstersen yaşıyabilirsin...

Birinci Tabalahura,

— Artık iş işten geçti, dedi, hayatta bütün fırsatları kaçırdım. Ben bundan sonra Namus sahibi olamam ki... Namus olmayınca yaşamak neye yarar!

İkinci Tabalahura,

— İş işten geçmiş değil, dedi, benim sana verdiğim öğütleri tutarsan, çok Namuslu bir adam olabilirsin. Henüz fırsatlar kaçmış değildir. Bundan sonra evlenip çok Namuslu bir adama damat olamazsın ama, kızlarla oğlanlar arasında aracılık edip Namuslu adamlara damat, Namuslu damatlara gelin bulabilirsin. Artık evlenip kız babası olamazsın ama, köyün bütün kızları senin de kızın sayılır. Sen öyle bir yaştasın ki, heresten saygı görür, sevgi görürsün. Sana zamanında söylediğim, ama senin yapmadığın her işi, şimdi daha kolaylıkla yapar, en kısa zamanda çok Namuslu bir adam olursun.

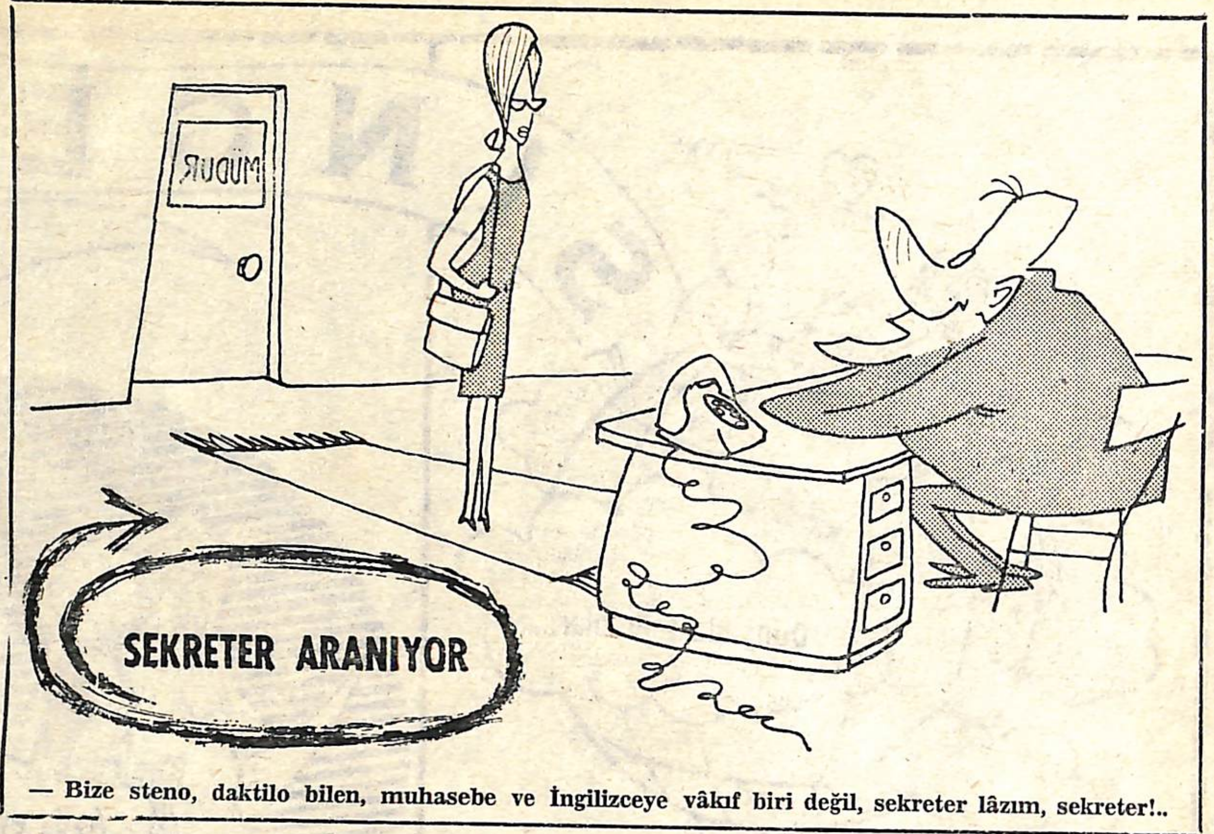
Birinci Tabalahura'nın aklı yattı,

— Ama ölüyorum, dedi, yaşayabilir miyim?

— Bilim seni yaşatır.

Bilimciler, bilginler birden, ölüm döşeğindeki Tabalahura'nın üstüne üşüştüler. Kimisi hemen orada sidiğini muayene etti, kimisi kan yuvarlarını saydı, kimisi kan verdi, hap yutturdu, şurup içirdi, iğne yaptı...

Tabalahura, tatlı bir uykudan uyanır gibi gerine gerine doğruldu. Çevresine bakındı; ne o tıpkı kendine benzeyen İkinci Tabalahura,

— Bize steno, daktilo bilen, muhasebe ve İngilizceye vâkıf biri değil, sekreter lâzım, sekreter!..

ne ölüm dansı yapan iskeletler, ne de bilginler korosu vardı. Kış uykusundan kalan yaratık gibi doğrulan Tabalahura, yoksul kulübesinden çıktı. Yalnız tirit olmuş bedeni değil, ruhu da, beyni de uyanmıştı. O yaşına kadar kaçırdığı fırsatları yeniden yaratmaya çalıştı. Başardı da... Eskiden yapmak istemediği her şeyi artık yapıyordu. Üç gün içinde bir şişe Namus elde etti. Kısa zamanda Tabalahura'nın Namus şişelerinin, binliklerinin, damacanalarının sayısı arttı. Bir zaman geldi ki köyün en namuslu adamı Tabalahura oldu. Köyün bütün Namusunu toplamış ve bütün köyü Namussuz bırakmıştı. Köyde hiç kimsenin elinde bir küçük şişecik Namus bile yoktu. Ama yaşlı azgınlığıyla açgözlü Tabalahura'nın gözü doymuyordu bir türlü. Köyden bucağa taşındı. Dolaylardaki köylülerin sahip olduğu Namusları ele geçirdi. Bir zaman geldi ki, o bucakta Tabalahura'dan başka Namuslu kimse kalmadı.

Bir türlü tutkuları dinmek bilmeyen Tabalahura bucaktan ilçeye göçetti. Kısa zamanda o ilçedeki bütün Namusları topladı, deposuna yığdı. Gözü doymayan Tabalahura ilçeden ile taşındı. O ildeki bütün Namus şişelerini, binliklerini, damacanalarını deposuna doldurdu. Namus deposu tıklım tıklımdı artık. O ilde Tabalahura'dan başka Namuslu kalmamıştı!

Tutkuyla titreyen Tabalahura başkente gitti, yerleşti. Çok geçmeden de o ülkede ne kadar Namus varsa hepsi onun oldu.

Ülkenin tek Namuslu adamı Tabalahura, komşu ülkelere de el attı. Oralardaki Namusları da topladı. Bundan sonra, yalnız ülkelerin, kıtaların değil, bütün dünyanın Namusu onun oldu ve Tabalahura'dan başka Namuslu kişi ve onunkinden başka hiç kimsede bir damla Namus kalmadı.

Tabalahura, dünyanın bütün Namusuna sahip olduktan sonra, depolarındaki bütün Namusları, adamlarına çok geniş bir alana taşıttı. O geniş alanda dünyanın bütün Namus şişeleri, binlikleri, damacanaları toplanmıştı. Bunların orta yerine büyük bir kürsü getirtti. Ondan sonra dünyanın her yerindeki bütün ileri gelen devlet adamlarını, politikacıları, yönetmenleri, bilginleri, bilimcileri, ünlü kişileri, sanatçıları, o alana çağırttı. Hepsi geldikten sonra, alanda dağ gibi yığılmış Namus şişelerinin ortasındaki kürsüye çıktı. Dünyanın en yüce, en seçkin, en ulu kişilerine, ordan şöyle seslendi:

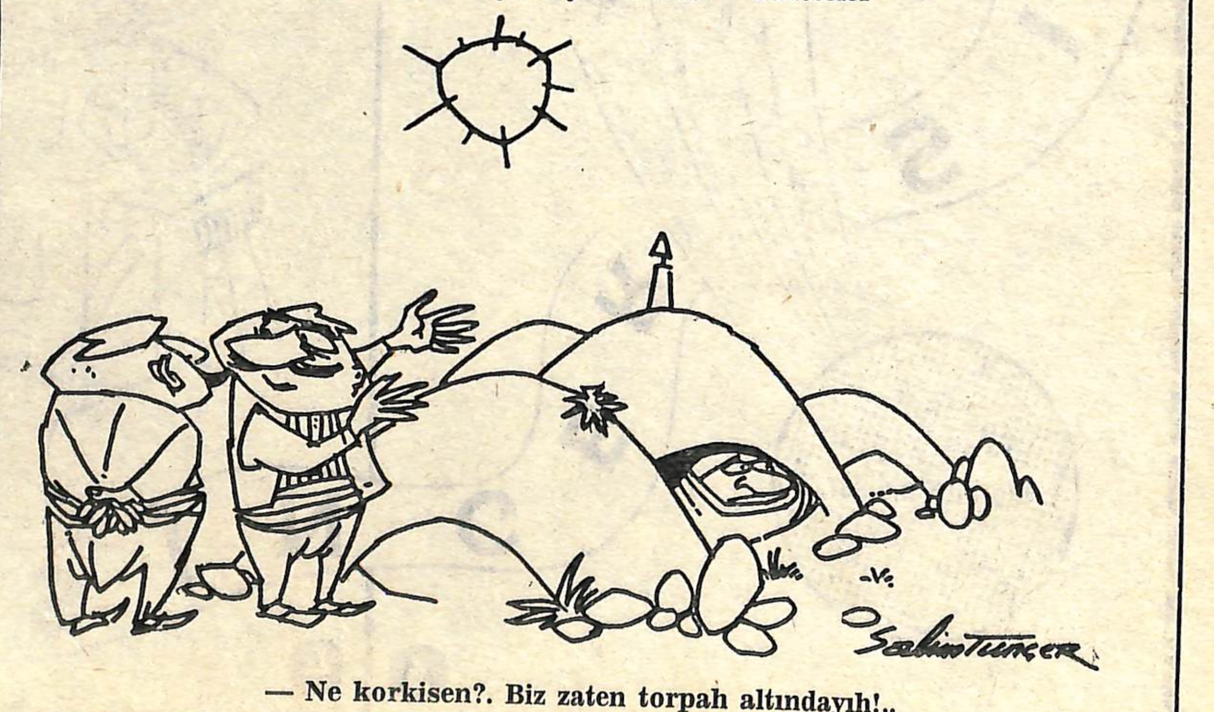
— Sayın konuklarım! Yüksek huzurlarınızla, şimdi burda tarihin en korkunç ve en büyük olayı geçecek. Sizler de buna tanık olacaksınız...

Sonra Tabalahura ordakilere, hayatının 75 yıllık döneminde, ölesiye çalıştığı, didindiği halde, bir damla Namusa bile sahip olamadığını yana yakıla anlattı. Dinliyenlerin gözleri yaşardı. Bundan sonra Tabalahura, hangi yollardan ve yöntemlerden dünyanın en Namuslu insanı olduğunu ve bütün dünyayı Namussuz bıraktığını açıkladı:

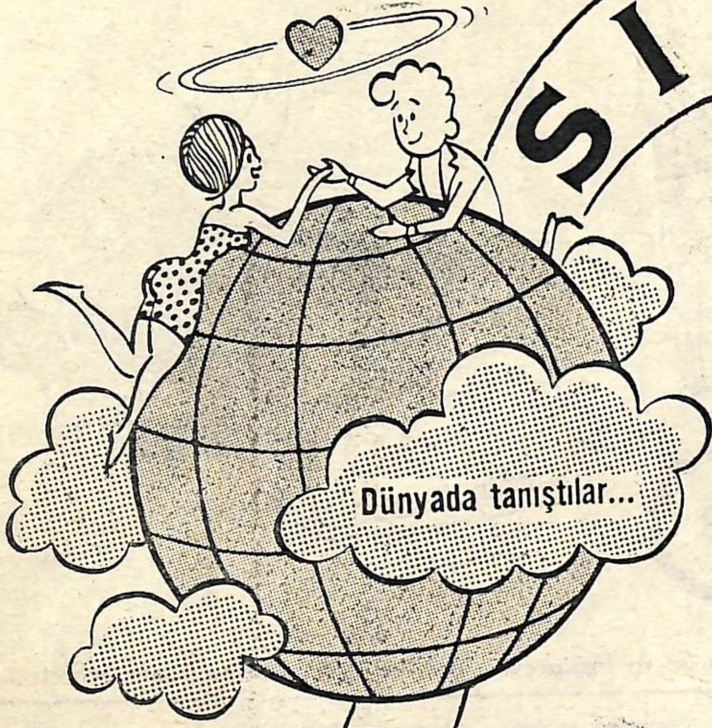
— Dünyanın bütün Namusuna sahip olup, dünyayı da Namussuz bırakmakla, Namussuzluk içinde geçen 75 yıllık hayatımın intikamını aldım. Şimdi dünyada benden başka hiçbirinizin Namusu yok.

— Sonu 19. sayfada —

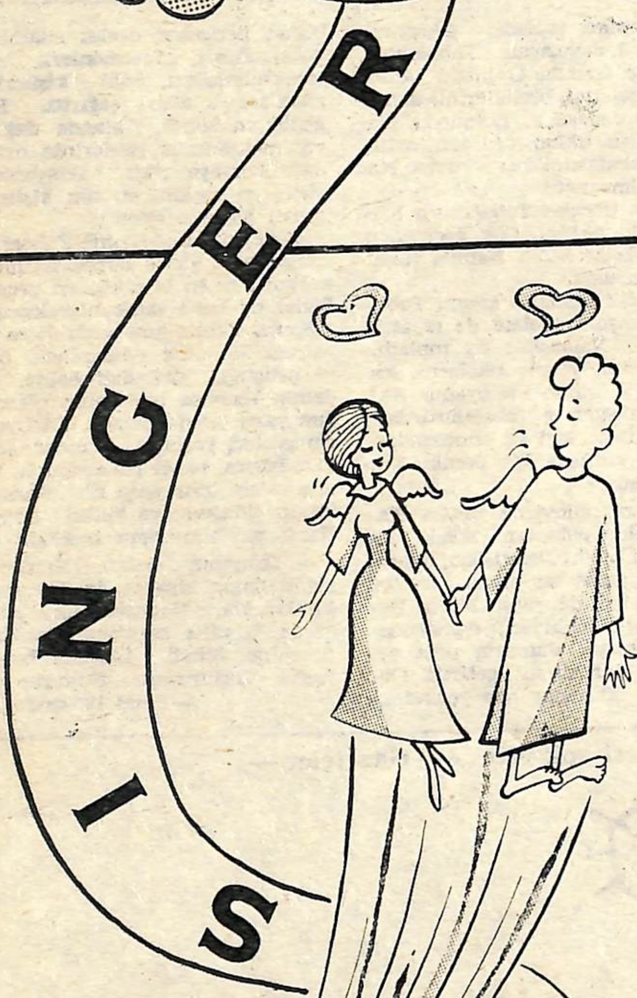
Deprem bazı köyleri yok etti... — Gazeteler —

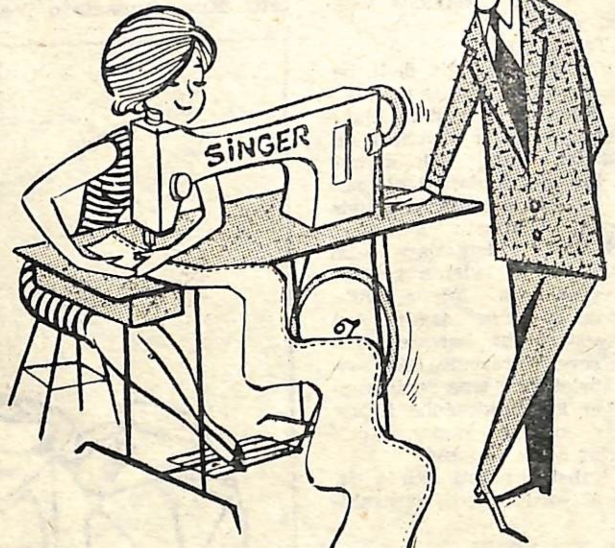

— Ne korkisen?. Biz zaten torpah altındayıh!..

Fakat, daima SİNGER
ve yalnız SİNGER
kullandılar!

(Reklâmcılık: 3689—200)

Ama benim tutkularım dinmedi. Bütün insanlara ve bundan sonra da geleceklere büyük bir iyilik yaparak ihtiraslarımı dindirmek istiyorum. Hiç kimsenin Namussuzluk acısını çekmemesi için, dünyanın bütün Namusunu yokedeceğim.

Bunu söylemesiyle, Namus damacanalarından birinin tapasını açınca, yeşil renkli Namus gazı havayla değinip birden parladı. Yeşil yeşil alevler göz açıp kapayasıya öbür şişelere geçti. Kimse ne olduğunu birden anlıyamadığı için, Tabalahura'nın bu korkunç deliliğine engel olamadı.

Havayla değinince yeşil renkli Namus gazı o kadar çabuk tutuşurdu ki, Tabalahura da göklere yükselen Namus alevlerinin ortasında kaldı. İstese kaçabilirdi alevlerden. Ama o dünyadaki bütün Namusla birlikte yokolmak istemişti.

Dünyanın bütün Namusunun yanıp yokolması bir dakika bile sürmemişti. Bu korkunç yangını görenler, donup kalmışlardı. Yalnızca can korkusuyla geri sıçrayıp alevlerden korundular.

Alevler söndüğü zaman, ortada ne Namus, ne Namus şişesi, ne de Tabalahura kalmıştı!

Bu durum, çok korkunçtu. Bu, olur şey değildi. Böyle bir Namussuz dünyada insanlar ne yapacaklardı. Çünkü, Namusa sahip olmak isteği olmayınca hiç kimse çalışmak istemiyordu. Eskiden insanlar bir şişe Namusa sahip olmak için bir ömür boyu çalışırlardı. Ama şimdi niçin çalışacaklardı? Çalışmanın amacı kalmamıştı.

Namus yoktu ki, onu elde etmek için insanlar çalışsınlar. İnsanlar, aylak, tenbel, avare olmuşlardı. Bu, böyle süremezdi. Buna bir çare bulunmalıydı.

Bütün ülkelerin politikacıları bu konuda bir çözüm yolu bulmak için uluslararası bir örgüt kurdular. Bu örgütün ilk toplantısında, Birleşmiş Ülkeler Başkanı, delegelere şöyle dedi:

— Sayın arkadaşlar! Dünyamız yakın zamana kadar, Namuslu bir dünya idi. Ama hepimizin bildiği o tarihin en büyük faciasından sonra, Namussuz bir dünyada yaşamaktayız. Kendini bilen insanlar için bu durum, ölümden çok daha acıdır. Çünkü insanlık ilerlemez oldu. Çünkü uygarlık gelişmez oldu. Çünkü teknik ilerlemeler durdu. Çünkü Namus olmadığı ve insanların Namusa sahip olmak ihtimalleri kalmadığı için hiç kimse çalışmıyor. Şimdi burda, sevgili dünyamızı yine eskisi gibi Namuslu bir dünya yapmanın çarelerini araştırıp bulmak için toplanmış bulunuyoruz.

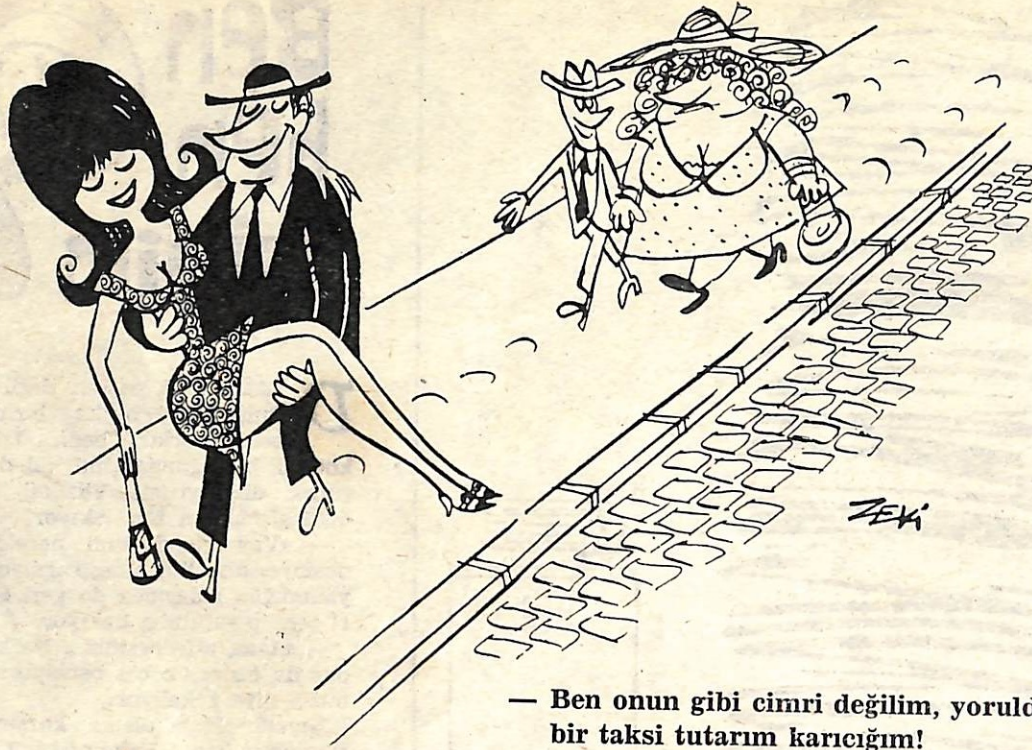
Uzun konuşma ve tartışmalardan sonra Birleşmiş Ülkeler politikacıları şuna karar verdiler:

Politikacıların işi, dünyanın Namuslu dönmesini istemekti. Onların işi burda biterdi. Ama onlar, giden Namus'un yerine ne konulacağını bilemezlerdi. Bu, politikacıların değil, bilimcilerin ve bilginlerin işiydi. Bilimcilerle bilginler de, politikacıların buyruğu altındaydılar. Öyleyse, en ünlü bilginler, dünyanın yeniden Namusa kavuşturulmasıyla görevlendirilmeliydiler.

TARİH DERSİ:

Namus şişelerinin yanmasından bir yıl sonra, bir üniversitenin anfisindeyiz. Beyaz saçlı, altın çerçeve gözlüklü tarih profesörü, öğrencilere Namus'un tarihini anlatıyor:

— Bin yıl önce dünyamızın Namussuz olarak dönmesine dayanamayan bilginler, yıllarca süren çalışmalardan sonra, o tarihî faciada yanan tabiî Namus gazı yerine, sunî olarak Namus gazı elde etmeyi başardılar. Böylece insanlık yeniden Namusuna kavuşmuş oldu. Sunî Namus gazının yapılması, tarihin yeni çağının başlangıcıdır. İnsanlık bundan sonsuz mutluluk duymuştur.

— Ben onun gibi cimri değilim, yoruldunsa sana bir taksi tutarım karıcığım!

KİMYA DERSİ:

Üniversitenin Fen Fakültesinin kimyahanesinde profesör, sunî Namus gazı üzerine öğrencilere bilgi veriyor:

— Sunî Namus gazı her ne kadar, tabiî Namus gazı yerine kullanılmaktaysa da, hiçbir zaman sunî Namus, tabiî Namusun yerini tutamamıştır. Çünkü Tanrı yapısı başka, kul yapısı başkadır. Fabrikalarda imal edilmekte olan sunî Namus gazının rengi, hiçbir zaman tabiî Namus gazının o güzelim yeşil rengini bulamamıştır. Ya açık yeşil, ya koyu yeşil oluyor. Teknik bu kadar ilerlediği halde, o has yeşil renk bir türlü tutturulamıyor. Sonra sunî Namus gazının havada yanma hassası da tabiî Namusa göre azdır. Buna karşılık, şişe tıpalarından daha kolaylıkla sızmaktadır. Şimdi sunî Namus gazının nasıl çıkarıldığını görelim.

İKTİSAT DERSİ:

İktisat Fakültesinde profesör Namus iktisadı üzerine ders veriyordu:

— İnsanlar, Tabiî Namus çağında Namussuz olarak dünyaya gelirlerdi. Sonradan çalışarak Namus sahibi olurlardı. Ne kadar çok çalışır kazanırlarsa, gayet tabiî olarak o kadar çok Namusları olurdu. Fakat dünyada mevcut bütün tabiî Namus gazı yanıp yokolduktan sonra, bildiğiniz gibi sunî Namus gazı yapıldı. Fabrikasyon yoluyla Namus gazı çıkarmak yeni bir durum getirdi ortaya. Namus gazı üretimi endüstri haline gelince, Namus gazı fabrikasına sahip olan ülkeler, Namus gazı üretimini gittikçe arttırdılar. Bunun sonunda Namus enflâsyonu başgösterdi. Rekabet sonunda Namus fiyatı çok düştü. İş o hale geldi ki, dünyada Namussuz insan kalmadı. İktisat ilminde, herkesin Namuslu olması, herkesin Namussuz olması kadar tehlikelidir. İktisat ilminin gayesi, bazı insanların çok, bazı insanların az Namuslu olması, geri kalanların da hiç Namusu olmamasıdır.

Namus endüstrisinin gelişmesi, Namus fabrikalarının gittikçe çoğalması, Namus ticaretinin de artması sonucunda, Namus o kadar çoğaldı ki, itibardan düştü!

Geçen yüzyılın başlarında büyük iktisatçılar toplanarak şu kararı aldılar:

1 — Yanmış olan tabiî Namus gazı miktarı belli olduğuna göre, bu miktardan fazla Namus imal edilmiyecek.

2 — Şişeler içindeki Namusun taşınması ve satışı zor olduğundan, Namus şişesi stoklarının devletlerin hazinelerinde korunması ve hazinedeki Namus stoku miktarınca piyasaya Namus senetleri çıkarılması ve bu kâğıtların elden ele dolaşması.

3 — Tabiî gaz çağında insanlar Namussuz doğup sonradan çalışarak Namus sahibi oldukları halde, sunî Namus çağında her yeni doğan çocuğa sosyal adalete uygun olarak eşit miktarda Namus tahvilleri verilmesi ve bu kimseler, hayatta her yaptıkları kanunsuz davranışlarına ceza olarak, ellerindeki Namus tahvillerinin geri alınması.

HUKUK DERSİ:

Üniversitede Namus Hukuku kürsüsü profesörü şu dersi veriyordu:

— «Namus Hukuku» ikiye ayrılır:

1 — Devletlerarası Namus Hukuku,

2 — Sokak arası Namus Hukuku.

Her ülkenin sunî Namus gazının niteliği ayrıdır. Namus gazının rengi, kokusu, sızma ve yanma niteliği, fabrikasına göre değişir. Bazı ülkelerde Namus fabrikaları yoksa da, Namus Hukuku vardır. Çünkü Namus gazı fabrikası olmayan ülkeler başka ülkelerden ithal ettiklerinden, o ülkelerde Namus hukuku, Namus gazının kendisinden çok daha inkişaf etmiştir.

Tabiî Namus gazı kokusuz olduğu halde, sunîsi kokuludur. Bu koku sayesinde hakikî Namus gazı ile sahte Namus gazı bibirinden ayırt edilir. Kokusunu duymak için, Namus gazı şişesini dibinden koklamak gereklidir!

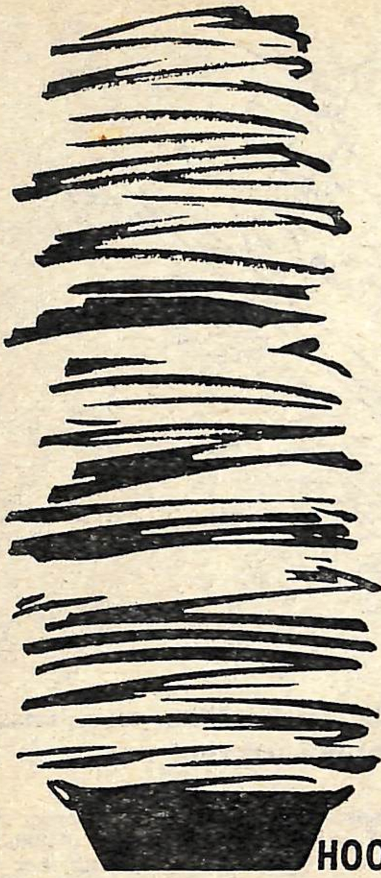
Aziz NESİN

SON

Helâcı — Duvarlar doldu hemşerim, bir şey yazacaksan buyur sana defter kalem!

A 988

HOOVER

4 kişilik bir ailenin 1 aylık çamaşırını 1 saatte yıkar

Halaskârgazi Cad. 133 Pangaltı - İstanbul Tel: 47 44 30
Tünel karşısı Hoover Mağazası Karaköy - İstanbul

(Reklâmcılık: 3798—203)

"BASIN İLÂN KURUMU"

Genel Müdürlük
Cağaloğlu, Türk Ocağı Caddesi No. 1
İstanbul
Telefon : 22 43 84 - 22 43 85
Telgraf Adresi : BASIN KURUMU

ŞUBELER	DIŞ MUHABİRLER	
İstanbul	A.B.D.	İsveç
Ankara	Almanya (Federal)	İsviçre
İzmir	Almanya	İtalya
Adana	Avusturya	Japonya
Bursa	Avustralya	Lübnan
Diyarbakır	Belçika	Macaristan
Erzurum	Bulgaristan	Norveç
Eskişehir	Çekoslovakya	Pakistan
Konya	Danimarka	Polonya
Zonguldak	Fransa	Portekiz
	Hollanda	Romanya
	İngiltere	Yugoslavya
	İspanya	Yunanistan
	İsrail	

(Basın: 17998—201)

Ben ben miyim?

COREY FORD'dan

Ergin Ortaç

DELİ olmak işten değil... Durmadan başka birine benzetiyorlar beni. İşin kötüsü, birçoğunda müşkül duruma düşüoyrum. Yüzünü ilk defa gördüğüm biri çıkıyor,

— «Vay aziz dostum, nerelerdesin?..» diye boynuma sarılıyor, yanıldığını anlayınca da geri geri çekilip suratıma bakıyor,

— «Aaaa, affedersiniz... Ne kadar da bizim Corc'a benziyorsunuz!» diye kekeliyor.

Nerede olursa olsun karşıma çıkıyorlar hep... Yakamı bir türlü kurtaramadım gitti.

Geçenlerde uçağa binmiştim... Yerime oturduktan hemen sonra, hostes gelip kucağıma yabancı birinin paltosunu bıraktı. Aradan biraz geçtikten sonra da kırıta kırıta yanıma gelip özür diledi. Sebebi malûm tabii... Başka bir yolcuya benzetmiş beni.

Senelerdir hep aynı otele giderim... Yine de her seferinde otelin müdürü:

— «Hoş geldiniz Mr. Ferber...» diye hiç duymadığım bir isimle karşılar beni.

Sade insanlar değil, arasıra hayvanlar da beni başka birine benzetiyor veya karıştırıyorlar. Geçenlerde bir dostumu ziyarete gitmiştim... Bahçe kapısından içeri girer girmez azgın bir kurt köpeği, «hrrr» diye saldırmasın mı üzerime!.. Bereket versin tam zamanında yetiştiler de kurtardım paçamı. İçeriye girerken, arkadaşım,

— «Bizim Tedi, postacıya benzetti seni...» diye omuzumu okşuyordu gülerek.

Bir akşam, karımla beraber bir gece kulübüne gitmiştik. Masaya oturmuş tam içkimizi yudumlarken, arkamızdan gelen şuh bir kadın sesine başımızı çevirince bir de ne görelim?.. Bar-Amerikana oturmuş sexbombası bir sarışın,

— «Dün gece niye gelmedin yalancı!.. Seni o kadar bekledim evimde!» diye parmağıyla beni göstermiyor mu!.. Rezil olduğum yetişmiyormuş gibi, karım da günlerce konuşmadı benimle.

Bazan da bu gibi hallerin tamamen zıt olanı ile karşılaşıyorum. Gün oluyor, kırk yıllık arkadaşlarım bile tanımakta güçlük çekiyor, boş gözlerle yüzüme bakıyorlar.

Bizim sınıfın mezunları, her sene bir defa toplanıp eski günleri yaşamayı anane haline getirmiştir. Yine böyle senelik toplantılardan birinde, büfenin yanında içkimi yudumlarken, önümden geçen bir arkadaşıma takılıp lâf atmıştım.

İlk önce suratıma bön bön bakan arkadaşım, ancak yakamdaki sınıf rozetinde ismimi okuduktan sonra,

— «Vay Corey, sen misin?.. Tanıyamadım birden yahu!..» demişti. Senelerce aynı sırada beraber oturduğum, kırk yıllık arkadaşım tanıyamamıştı beni. Üstelik şimdi de iş yerlerimiz yakın olduğundan, aşağı yukarı her gün görüşüyorduk. Onlar mı gittikçe unutkan oluyordu, yoksa ben mi şekil değiştiriyordum her an?

Geçenlerde başıma gelenin izahı ise, daha da güç. Bir gömlek alacaktım kendime... Aksine, girdiğim mağaza da öyle kalabalıktı ki o gün... Neyse, itişe kakışa tezgâhın yanına varmış, satıcı kıza kırk numara bir gömlek ısmarlamağa muvaffak olmuştum. İstediğim gömleği getirmeğe giden satıcı kız, bir müddet sonra elinde gömlekle dönmüş beni arıyordu gözleriyle. Kalabalığın arasından elimle işaret ettim,

— «Buradayım bayan...» dedim. Dedim ama kim kime?.. Satıcı kız burnunun ucuyla şöyle bir ters ters baktı,

— «Sıranızı bekleyin lütfen...» diye çıkıştıktan sonra da, «kırk numara gömlek istiyen bey kimdi?..» diye aranmağa başladı.

Ne zaman fırsatını bulup bir birahaneye girsem, muhakkak biri çıkar, başkasına benzetir beni. Geçenlerde bir yenisi daha geldi... Birahanenin kapısından içeri girer girmez, kafayı bulanlardan biri,

— «Vay benim sevgili askerlik arkadaşım!..» diye yılışık yılışık karşılamaz mı!.. Söylenenler sanki bana değilmiş gibi önce hiç oralı olmadan, gittim başka bir masaya oturdum. Oturdum ama, herif karşıma geçmiş,

— «Hey gidi hey!.. Senelerce beraber ol, cephede beraber döğüş.. ondan sonra selâm bile vermeden geç git ha!..» diye peltek peltek boyuna konuşup duruyor.

Bütün müşteriler kulak kabartmış bana bakıyorlar kötü kötü. Hepsinin de beni ayıpladığı yüzlerinden okunuyor. Baktım olacak gibi değil, kalkıp yanına gittim. Sarmaş dolaş olduktan sonra, biralarımızı tokuşturmağa başladık. Herif durmadan askerlik hâtıralarından, harpten bahsediyor... Aman efendim neymiş o günler ne!.. Biz şöyle yapmışız böyle etmişiz falan filân. Bir yandan da biralarımız boyuna tazeleniyor. Önce biraları sayarken, sonradan karıştırdım hesabı. Artık benim de ondan aşağı kalır tarafım kalmamıştı. Kafa kafaya vermiş bağıra çağıra «Lilli Marlen»i söy-

lüyorduk. Sonunda ikimiz de kovulduk tabiî.

Meğer bana benziyen ne kadar çok hemcinsim varmış!.. Hepsini de tanımak isterdim doğrusu. Otobüste giderken birden, yaşlı bir kadın,

— «Ah doktorcuğum, kocam hayatını size borçlu...» diye ellerime sarılıp teşekkür ediyor.

Başka bir seferinde ise, meselâ, yolda yürürken,

— «Hey babalık, nerelerde sürttün şimdiye kadar?.. Yoksa içerde miydin ha?» diye bir ses işitiyorum arkamdan... Başımı çevirip bakınca da, sırıtan bir serseriyle kaşılaşıyorum.

Demek istediğim, her tabakadan bana benziyen biri çıkıyor muhakkak. Hele bunların arasında birini hakikaten çok tanımak isterdim.

Bir gün, bir dükkânın vitrini seyrederken, siyah paltolu, esrarengiz bir adam yanıma yaklaştı,

— «Saat tam onikide Grand Otelin salonunda olun... Emaneti orada teslim edeceğim!» diye kulağıma fısıldayıp, kalabalığın arasına karışıverdi hemen.

Kimdi bu adam acaba?.. Kaçakçı mıydı, gangster miydi, yoksa casus filân mıydı?.. O kadar merak etmiştim ki, öğleye doğru işimi yarıda bırakıp buluşma yerine gittim.

Siyah paltolu adam Grand Oteline benden önce gelmiş, salonda bekliyordu sabırsızlıkla. Yavaş yavaş yanına yaklaştım. Hiç aldırmadığını görünce, biraz daha sokuldum. Adam, beni şöyle bir süzdükten sonra, bu sabah konuştuğu sanki ben değilmişim gibi saatine bakıp sinirli adımlarla yanımdan uzaklaştı.

Bütün bu hâdiseler son derece sinirlerimin bozulmasına sebep olmuştu... Gündüzleri yetmiyormuş gibi, geceleri rüyamda da görmeğe başladım şimdi. Bir seferinde kendimi, duvarlarında yüzlerce ayna bulunan büyük bir salonda gördüm. Düşünün: dört bir yanı aynalarla çevrili büyük bir salon ve bu aynalarda bana bakan yüzlerce, binlerce ben!.. Ben yürüdükçe onlar da yürüyor, koştukça onlar da koşuyordu... Hem de beni kovalarmışcasına.

Ter içinde uyanınca, yıkanmak için banyoya koştum hemen. Banyonun aynasında yüzümü görünce, acaba ben miyim diye gözümü kırkıp kontrol ettim birkaç defa.

Dün yolda dalgın dalgın yürürken, arkamdan biri ismimle bana seslendi... Fakat yanıma yaklaşınca başını iki yana sallıyarak,

— Ah, dedi, sizi önce Corey Ford'a benzettim... Meğer yanılmışım!

Şaşırıp kalmıştım... Yol üzerindeki banklardan birine çöküp düşünmeğe başladım kendi kendime... Acaba ben, ben değildim de başka birisi miydim hakikaten!..

Corey Ford'dan çeviren:
Ergin ORTAÇ

— Bir türlü anlatamıyorum... İşte, kalbim senin için böyle yanıp tutuşuyor!..

Sana Koştum!

Kaybolduğun günden beri
O semtlere uğramadım.
Senden başka bir dilberi
Sevmek için aramadım,
Aramadım sana koştum!

* * *

Kararların bir anlığı,
İçten duydum pişmanlığı.
Bu yollarda karanlığı
Gözlerimle yaramadım,
Yaramadım sana koştum!

* * *

El derdini ne bilsin el?
El gelmesin bana sen gel!
Saçlarımı dağıttı yel,
Onları ben taramadım,
Taramadım sana koştum!

* * *

Kapılma bir an hırsına!
Beni tekrar tekrar sına!
Hiç kimsenin kapısına
«Açın!» diye varamadım,
Varamadım sana koştum!

*

Aşk, çekirdek dilimlerde,
Bahçem nerde, çitim nerde?
Susuz çorak iklimlerde
Daha fazla duramadım,
Duramadım sana koştum!

* * *

Mevsimlerde his deseni,
Buluttan dik elbiseni!
Kıskandığım için seni
Kimselere soramadım,
Soramadım sana koştum!

Dalıp dalıp ta geçmişe,
İçtim içtim şişe şişe!
Bu âlemde hiç bir işe,
Hiç kimseye yaramadım,
Yaramadım sana koştum!

* * *

Nice yanmış gör bağrımı!
Bu rüzgârlar bir çağrı mı?
Hızı artan kalb ağrımı
Elim değip saramadım,
Saramadım sana koştum!

* * *

Ömür dümdüz bir hat değil,
Yol incecik Sırat değil,
Baktım içim rahat değil,
Mutlu hayal kuramadım,
Kuramadım sana koştum!

* * *

Çok uzadı ayrılığın,
Çile çektim yığın yığın!
Altında kaldım bir çığın...
«Gel!» demişin kıramadım,
Kıramadım sana koştum!..

Salâhattin KUTLU

— Eskici.. Eskimo alır mısın?..

Dünden Bugüne

DERLEYEN: Kudret Sinan

— Söyle bakayım oğlum: Büyüyünce ne yapacaksın?
— Senin gibi çok para kazanacağım!
— Ya sen kızım?
— Ben de annem gibi çok para harcayacağım!

Eski Şiirde Mizah

Şikâyet

Ercüment Ekrem'in bundan 26 yıl evvel (Çekirge) takma adıyla (Akbaba)da yayınlanan bir şiiri:

Madamın aklı hâlâ şıklıkta, şatafatta
Benimse iskarpinler tamirde, kalafatta,
Evin senedi çoktan rehindedir Balatta!
Yeter olsun bu şıklık, yeter olsun bu israf,
Salt madamın süsüne ayda yüz papel masraf!

* * *

Tam yüz papel askısar?.. Yüz papel, boru değil!
Bu karının yediği nane hiç doğru değil!
Yükün altından kalkmak Yervantın zoru değil!
Yeter olsun bu süs te, bu şıklık ta hepsi de!
Karı gider baloya, topik yatar tepside!..

* * *

Fehmetmez ki köpoğlu geçti o eski bolluk,
Tavuk gıdağı kesti, boşaldı eski folluk,
Ben bilem takmaz oldum şimdi yakalık, kolluk.
Kalender ol, biraz da kocana imtisal et,
Geçti Borun pazarı, eskisini masal et!..

* * *

Yerli çorap giyersen şirinliğin kaçar he?..
İnce yevropa malı seni daha açar, he?..
Kurnaz karı parayı avuculan saçar, he?..
Sendeki akıl değil, âdeta bir kaz aklı,
Fikrini derle topla, ağnadın mı pasaklı?..

Şair Yarvant
Müstensihi: Çekirge

Tarihte Mizah

Yeni bir tür

BİR tarihte büyük İngiliz bilgini Darvin, yazlığa çıkmış olan bir arkadaşına birkaç günlüğüne misafir gitmişti. İki dost, güzel bir yaz öğlesinde, evin bahçeye bakan verandasında oturup sohbet ederlerken ev sahibinin iki küçük ve yaramaz çocuğu - kendi akıllarınca - büyük bir tabiat bilgini olduğunu duydukları misafiri aldatıp zor duruma düşürmeğe, kıcasacı, onunla eğlenmeğe niyetlendiler. Bu işi nasıl yapacaklarını, uzun boylu kafa yorup, tasarladıktan sonra nihayet kendisine eşi emsali görülmedik bir yeni böcek türü göstermeğe karar verdiler. Bilginin hiç görmediği, bilmediği bir böcek bulmak şüphesiz imkânsızdı. İş böyle olunca böyle bir böceği kendileri yaratmalı idiler. Uzun araştırmalardan sonra bir kırkayak, bir çekirge, bir hamam böceği, bir de kelebek yakalayıp bu dört hayvandan yeni bir böcek yaratmağa başladılar. Kırkayağın bütün ayaklarını bir makasla iyice budadılar. Kalan uzun bedene kelebeğin kanatlarını, çekirgenin uzun bacaklarını, hamam böceğinin başını takıp ortaya gerçekten de yeni ve acaip bir böcek tipi çıkardılar. Bu önemli işi tamamladıktan sonra onu bir yaprağın üzerine koyarak telâş, heyecan ve merak pozunda bilginin yanına koştular:

— Amca, amca bakın; biz bahçede ne bulduk. Bu herhalde şimdiye kadar sizin de hiç rastlamadığınız yepyeni bir böcek türü olmalı..

Diyerek, eserlerini özenle masanın üstüne bıraktılar.

Çocuklar işi hayli ustaca başarmış olmalılar ki, büyük bilgin ilk anda bayağı heyecan ve şaşkınlık geçirdi. Amma onların bu masum hiylelerini farketmekte de gecikmedi. Hiç bozmadan, heyecanını devam ettiriyormuş gibi, önüne konan yaratığı güya dikkatle inceledi. Bir süre daha evirdi, çevirdi. Sonra ciddi bir sesle:

— Evet hakikaten çok enteresan bir yaratık bu çocuklar; dedi. Söyleyin bakalım yakaladığınız vakit garip bir sesle vız vız vızıldıyor muydu?

— Evet evet amca; garip bir sesle vız vız vızıldıyordu.

— Öyleyse tamam çocuklar; bunun adı «Garip bir sesle vız vız vızıldıyan böcek»tir.

●

Ünlülerden ünlü sözler

* **İyi bir koca sağır, iyi bir zevce ise kör olmalıdır.**
Fransız Atasözü

* **Sevilmek isterseniz, sevin ve sevimli olun.**
Franklin

Edebiyatta Mizah

Şöhret meselesi

ONDOKUZUNCU yüzyılın ünlü Fransız yazarlarından Tristan Bernar, bir anısını şöyle anlatıyor:

«Beş on yıl önce bir gün Paris'in fakirce mahallelerinden birinden geçerken yolum bir antikacı dükkânına düştü. Lâf olsun diye vitrinleri seyrederken, birden dükkânın sahibi içerden fırladı:

— Aman sayın efendimiz; vitrinlerimizi seyretmeniz bizim için ne büyük şeref. Lütfen içeri buyurmaz mısınız? Orada size gösterecek daha güzel şeylerimiz vardır diye kolumdan çekti.

Serde ünlülük var ya böyle ücra bir semtte bile tanınmak hoşuma gitti. Kendi kendime «Herhalde yazılarımın hayranlarından biridir, kırmamalıyım» diye düşündüm, dükkâna daldım. Adam, heyecanla bana bir koltuk gösterdi. Direnmeme rağmen, zorla, kahve, limonata ikram etti. İzzeti, ikramı öylesine samimi ve aşırı idi ki doğrusu onun bu sanatseverliğinden duygulanmamak mümkün değildi. Ben de kendisini daha çok sevindirmek için hal hatır sordum. Hulâsa karşılıklı birbirimizi yağlamağa başladık.

Bu sırada aklıma güzel bir fikir geldi. Bir şöhret olarak beni tanıyan, saygı ve sevgi gösteren bu adama, karınca kararınca, bir iyilik etmek istedim. Hemen yanımda duran küçük bir heykeli beğendiğimi, satın almak istediğimi söyledim. Heykelcik alelâde bir şeydi; ama bu sanatsever satıcıyı memnun etmeğe kararlıydım. Fiyatını sorunca bizimki:

— Vallahi efendim; dedi. Bu heykel çok değerli, antika bir şeydir ama sizin güzel ve yüksek hatırınız için onu beş bin franga bırakacağım.

Şu saçma ve kaba taş parçası beş bin frank değil, yüz frank bile etmezdi; doğrusu biraz çarpıldım ama değil mi ki bu adam beni tanıyıp yazılarıma hayranlık göstermişti, önemsemedim. Derhal parayı saydım. Başka yerlerde işim bulunduğu için paketi yanıma alamıyacaktım. Dükkândan çıkarken:

— Lütfen paketi falanca kitabevine yollayınız, ben oradan aldırırım.

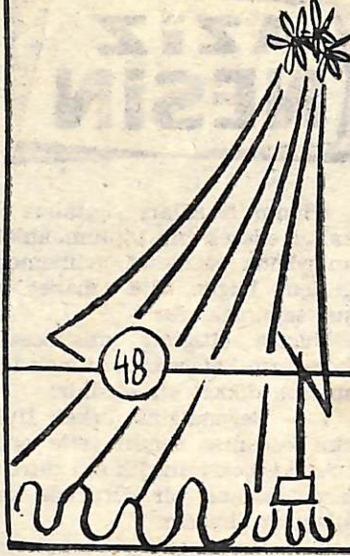
Dedim. Antikacı, heykeli paketlerken:

— Hay hay sayın efendimiz; emredersiniz, cevabını verdi. Yalnız lütfen isminizi söyler misiniz?

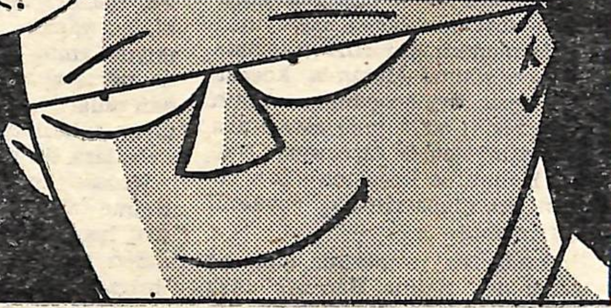
O anda şaşkınlıktan buz gibi donup kalmasaydım, muhakkak ki şu bizim beş bin liralık heykeli herifin başında parçalardım..»

SATILIK GELİN ESVABI

YAZAN - ADNAN TAHİR
ÇİZEN - TURHAN SELÇUK

BİR MİRASÇI ARANIYOR!

AZİZ NESİN

— 41 —

Tüccarın Ticaret Odasına girmesi gibi, şair de ille Naime Hanım'ın Çarşamba salonuna girecek ki, onun şairliği tasdik edilmiş olsun.

Gelgelelim, Naime Hanım'ın Çarşamba salonuna girmek kolay değil, gayetle zor bir iş... Bir şair önce birçok basamaklardan geçecek, azbuçuk tanınaack şair diye, şiirlerinden bahsettirecek, bir şeyler bişeyler yapacak ki, ancak ondan sonra Naime Hanım'ın Çarşamba salonuna girme hakkını elde edebilsin de sahici şairliği anlaşılsın.

Ben bunları öğrenince nasıl etsem de şu salona girsem diye derinden derine düşünmeye başladım. Yalnız ben değilim ha, daha birçok insan, Naime Hanımın salonuna girmek için uğraşıp duruyor.

Bu Naime Hanımın salonu, akademi filân gibi bir yermiş. Çok ünlü politikacılar filân da gelirmiş oraya, yani gelmeye can atarmış ya, içlerinde ancak sanatsever olanlar lütfen kabul olunurmuş.

Ben artık bir polis hafiyesine döndüm. Onu tanıyan arkadaşlara hep Naime Hanım'ı sorup, hakkında bişeyler öğrenmeye, bilgi toplamaya çalışıyorum. Bu kadar ilgilenmemin sebebi de, duyduğuma göre bu Naime Hanım fakir fukara olan şairlerin elinden tutar, onları adam edermiş. Yani hem adam olmak için, hem de şairler arasına girmek için, Naime Hanımla tanışmaktan başka çarem yok. Edebiyat tarihine giden yol, Naime Hanımın salonundan geçiyor. Salonun devamlıları var ki, onlar artık üstad...

Naime Hanım bir sanat eksperi, o bir kere bir şiire «Güzel» dedi mi, tamam, o şiir güzel... «Şaheser» dedi mi, şaheser... Yeter ki o kadın damgasını vursun...

Naime Hanım için, birbirini tutmaz şeyler söyleniyor. Meselâ sizi bana gönderen Sedat var ya, onun dediğine göre bu kadının eskiden sanatla, edebiyatla hiç ilgisi yokmuş. Zengin bir kocası varmış. Günün birinde kadın durup dururken «Ben muharrir olacağım» diye tutturmuş. Kocası zengin ya, Naime Hanım tek yazacak yer bulsun diye, karısı için hususî bir mecmua çıkarmaya başlamış. Naime Hanım bu mecmuaya kadın meseleleri üzerine yazmaya başlamış.

Sedat da Naime Hanımı bu mecmua vesilesiyle tanımış. Kadının mecmuasına edebiyat tenkidleri yazarmış.

— Bende o mecmuanın tam koleksiyonu vardır hâlâ... demişti.

— Aman, ne olur, görebilir miyim?

Sedat bir gün buluştuğumuz kahveye getirdi. Mecmua topu topu onbir sayı çıkmış. Hemen çevirdim sayfaları, Naime Hanımın yazılarını aradım, ama Naime diye bir imza yok. Meğer o zaman, Ayseli Gülgül takma adıyla yazarmış. Maksadım, kadının yazılarını okuyup düşüncelerini öğrenmek de, bir kolayını bulup tanışınca, ona göre konuşup gözüne girmek.

Hâlâ unutmuyorum, mecmuanın ilk sayısındaki yazının başlığı şuydu:

«Cinsî münasebet saadetin ölçüsü müdür?»

Yazı aşağı yukarı aklımda, şöyle bişeydi:

«Ruhiyatçı bilmem kim - şimdi unuttum adını - yaptığı tetkik sonunda şu neticeye varmıştır ki, cinsî münasebet saadetin ölçüsü olsaydı, mevcut ailelerin yüzde sekseni çoktan yıkılmış olurdu. Mesut aile yuvalarının yüzde sekseninde cinsî münasebetin tatminkâr olmadığı bir hakikattir. Buna rağmen...» falan filân...

Bu yazı çıkar çıkmaz, Naime Hanımın kocası çok kızmış,

— Sen evimizin sırlarını nasıl açıklarsın, ben bunun için mi sana mecmua çıkartıyorum? demiş.

Bunun üzerine Naime Hanım da mecmuanın ikinci sayısında «Analık ve karılık» başlıklı daha terbiyevî bir yazı yazmış. Diyordu ki yazısında:

«İlk çocuk dünyaya geldikten sonra izdivaç sarsıntılar geçirir. Çünkü erkeğin baba olma isteğini, kadın, kendisini sevmediği mânasına alır. Erkek de, çocuk dünyaya geldikten sonra karısının kendisiyle eskisi kadar ilgilenmediğinden şikâyet eder. Analıkla karılığı birlikte yürütmek zordur. Onun için anneler, bir göğüslerinden yavrularını emzirirlerken, öbür yanlarının da kocalarına ait olduğunu unutmamalıdırlar.»

Hele «İhanet bir suç mudur?» başlıklı bir yazı vardı, onu hiç unutamıyorum:

«Henüz insanları hatâları ile kabul edecek bir toplum ahlâkı anlayışına maalesef gelinemediği için, bugün hâlâ ihanet bir suç sayılmaktadır.

İhanet ettiğiniz düşüncesini kocanızın kafasından silmek için suçlara dikkat etmelisiniz:

1 — Beğendiğiniz erkek tiplerini kocanıza samimiyetle anlatınız ki, beklenmedik âni durumlarda kocanız bir sürprizle karşılaşmış olmasın.

2 — Herhangi bir erkek sizi rahatsız ediyorsa, bu durumu kocanıza anlatınız ki, o erkeğin evinize rahatça girip çıkmasını temin ederek dedikoduları önlesin.

3 — Aile dostlarınızdan birinin sizin için kötü niyet beslediğini anlarsanız, önce bunu kocanıza anlatın, sonra da o erkeği sık sık evinize dâvet ederek kocanızla dost olmalarını sağlayın...»

Mecmuanın onbirinci sayısına gelince Naime Hanımla kocasının arası iyice açılmış. Adam «Sen bizim bütün aile esrarımızı fâş ettin âleme» diyormuş. Naime Hanım da kocasına «Ben realist bir muharririm» cevabını veriyormuş.

Bunlar da yetmezmiş gibi, bu sefer de Naime Hanım «Aşk spor mudur, değil midir?» diye kocasıyla sıkı bir tartışmaya girmez mi? Efendim, kadının mantığı çok kuvvetliymiş. Bu kuvvetli mantığıyla bir kere kocasını, aşkın da otomobil sürmek gibi, avlanmak gibi bir spor olduğuna inandırabilirse, ondan sonra rahat edecek. Adam, kocalık vazifesi bakımından araya bir yabancının ortak olarak girdiğini görüp de kızacak olursa, Naime Hanım da ona «Ayol, ne kızıyorsun, biraz spor yapıyorum» diyecek. Gelgelelim, kocası artık buna dayanamamış «Anlaşılan, sen beni sevmiyorsun, ayrılalım...» demiş. Herif Karun gibi zenginmiş, onun için Naime Hanım kocasından ayrılmak istemiyormuş. Kocasına «Nankör!» demiş, «seni sevmesem, hiç bu kadar fedakârlıkta bulunur muydum... Geçen sene Paris'teyken, seni görmek için onbeş günlüğüne Avrupa'yı bırakıp da yanına gelmedim mi? Bu fedakârlığımı nasıl da unuttun? Yazık, sen kadın kalbinden anlamıyorsun.»

Kocası mecmuayı kapattırmış.

Ben o zamanlar bu Naime Hanım yüzünden bir dedektif olup çıktım.

Efendim, bu kadın, benim anladığıma göre, mânen tatmin olmak istiyor. Kocası da iş adamı, mânevi dalgalara vakti yok ki, ne yapsın... Ben de iş adamıyım ama, bir zamanlar şiirle de uğraştığımdan bu dalgalardan anlarım. İşte şiirin hayatta faydası budur; benim manevi dalgalara da aklım erer.

Kocası mecmuayı kapatınca Naime Hanım da, sosyetenin akıl hocası oluyor, bu sefer eskiden mecmuada yazdıklarını, ihtiyacı olanlara ağızdan anlatmaya başlıyor. Bilenlerden dinlediğime göre, Naime Hanım'ın evi o zamanlar, bir özel okula dönmüş, bütün yüksek sosyete oraya dadanmış. Ev dolup dolup taşıyormuş. Meselâ, kızlarına nasıl koca bulacaklarını öğrenmek isteyen Yüksek Sosyeteye mensup anneler, akıl danışmak için Naime Hanıma koşarlarmış. Yüksek sosyeteden bir kız kocasız kalmaz katiyen ama, demek bunlar orda bile koca bulamıyacak cinsten olanlar...

Naime Hanım, dersini verirmiş onlara:

«Kızlarınızın dâvetine erkek arkadaşları gelmiyorsa, anne olarak bu dâveti siz yapmalısınız ve erkek arkadaşını kızınızla evde başbaşa bırakmalısınız. Kızlarınız, erkekleri umacı sanmamalıdırlar; erkeklerin umacı olmadıklarını bilfiil tatbikatla öğrenmelidirler. Kızlarınıza, kendilerine güvenmeleri için, tecrübeler kazanmaları için yardım ediniz!»

Kadınlara da ders verirmiş: «Kocanızı sıkmayınız, serbest bırakınız ki, siz de serbest kalasınız! Siz kendi hayatınızdan da bilirsiniz ki, insanlar kendilerine yasak edilen şeylere koşarlar. Kocalarınıza hiçbir şeyi yasak etmeyin ki, siz de yasaktan kurtulabilesiniz. Bütün kadınlar, kocalarını serbest bırakmazsa, bu durum, sizin için de felâket olacak demektir!»

Gitgide bu Naime Hanım, bir dişi evliya gibi bişey olmuş. Başı darda kalan ona koşarmış. Niyeti, verdiği bu dersleri bir kitapta toplamakmış.

(Devamı var)

Akbaba

● Haftalık Siyasî Mizah Mecmuası ●

SAHİBİ:
Ergin Ortaç

Yazı işlerini fiilen idare eden:
Kadri Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer:
Akbaba Matbaası
Kapak: Şaka Matbaası

Abone bedeli: Yıllığı 50, Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllığı 100, altı aylığı 50 lira. Uçakla gönderilecek abonelerden uçak masrafı ayrıca alınır.

İDARE YERİ:
Divanyolu Klodfarer caddesi, No. 8-10 Daire: 3. İstanbul
Telefon: 22 18 11

İLAN FİATI:
Kapak içi, santimi 20 lira, iç sayfalar 30 liradır.

Bu gazete Basın ahlâk yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

Fiatı: 100 kuruştur.

Yazısız

Ne düşünüyormuş

Kadın çocuğu ile Paris'te sanat müzesini geziyorlardı. Bir aralık Roden'in meşhur «düşünen adam» heykelinin önünde durdular. Çocuk sordu:

— Anne bu çıplak adam ne düşünüyor?

Kadın, kısa bir tereddütten sonra cevap verdi:

— Ne giyeceğini düşünüyor!..

* * *

Menfaat dünyası

Hasta, doktora:

— Biz okuldan beri arkadaşız, benden hiç muayene ücreti almazsın, onun için seni düşündüm ve vasiyetnamemde yazdırdım.

Doktor:

— Teşekkür ederim.. Yalnız bana biraz evvel size yazdığım reçeteyi verin onda bazı değişiklikler yapayım!..

Korku dağları bekler

Adam; yoldan geçen bir taksiyi çevirir. Tam bineceği sırada, biri gelip ondan önce arabaya atlar. Adam:

— Affedersiniz, der, ben sizden evvel arabayı çevirdim.

Beriki başını sallar:

— Evet, fakat rica ederim bırakın ben gideyim, çok acele gitmem lâzım, çünkü karım her an bir çocuk bekliyor.

Adam, sözünü keser:

— Fakat benimki daha önemli, karım beni bekliyor!..

* * *

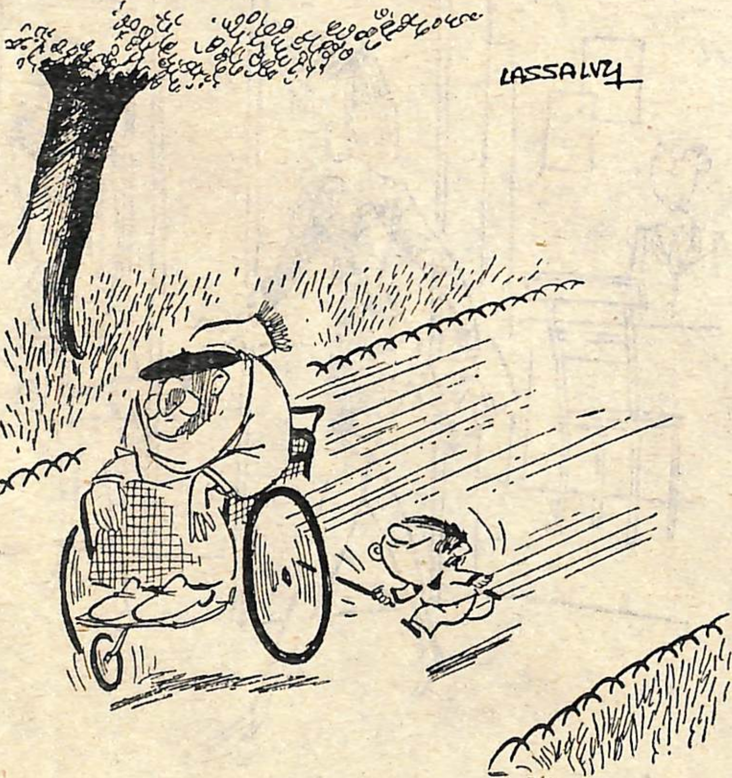
Nasıl şarkı söylerler?

Bir gazeteci merak etmiş, muhtelif milletlerde müziğin nasıl dinlendiğini incelemiş. Şu kısa sonuca varmış: :

İtalya'da: Halk, şarkıcıyla birlikte şarkı söylerler.
İspanya'da: Halk konuşur, şarkıcı şarkı okur.
Amerika'da: Halk şarkı söyler, şarkıcı konuşur.
Fransa'da: Halk da konuşur, şarkıcı da konuşur.

Âdem — Bak Havva, dünya ne kadar değişmiş... Günaha girmek için bile para lâzım!

Yazısız

Yaş

Öğretmen, talebeye sorar:

— 1922 de doğan bir kimse, bugün kaç yaşındadır?

— Erkekse 42 yaşında, kadınsa Allah bilir!.

* * *

Vesikalar

Güney Amerikanın devletlerinden birinde ihtilâl olur. Diktatörün sekreteri kendisine telefon edip haber verir ve ilâve eder:

— Arşivi yakalım mı?

Diktatör cevap verir:

— Evet, yalnız vesikaların birer kopyesini alın!..

* * *

Balık avı!

Adriano, balık avlama meraklısı idi. Bir gün arkadaşlarına:

— Dün gece çok enteresan ve heyecanlı bir rüya gördüm, dedi, tenha bir kıyıda tek başıma avlanıyordum, birdenbire karşımda Lollobrigida'yı Bikini mayo ile oturduğunu görmeyim mi?.. İkimizden başka kimsecikler yoktu kayıkta..

Bir arkadaşı sözünü kesti:

— E, sonra ne yaptın?

— Sonrası yok.. Balık avlamaya devam ettim ve dört kiloluk bir balık yakaladım!

Dilenci

Madrit'te, gelip geçen turistlerden sadaka isteyen bir dilenciye turistlerden biri çıkışır:

— Sapa sağlam adamsın, çalışıp ekmeğini kazansan olmaz mı?

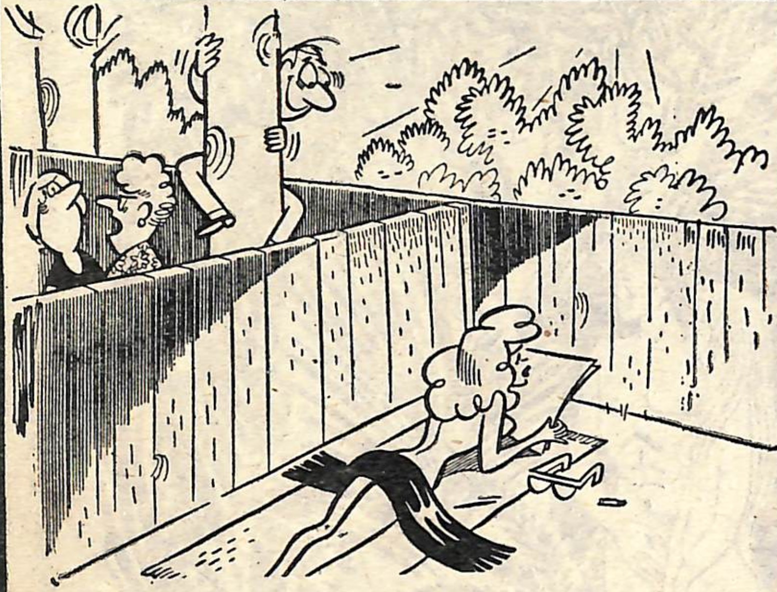
Dilenci, turistin yüzüne ters ters bakar:

— Ben senden para istedim, nasihat değil!

— Aman hanımefendi, basamağa dikkat ediniz!.

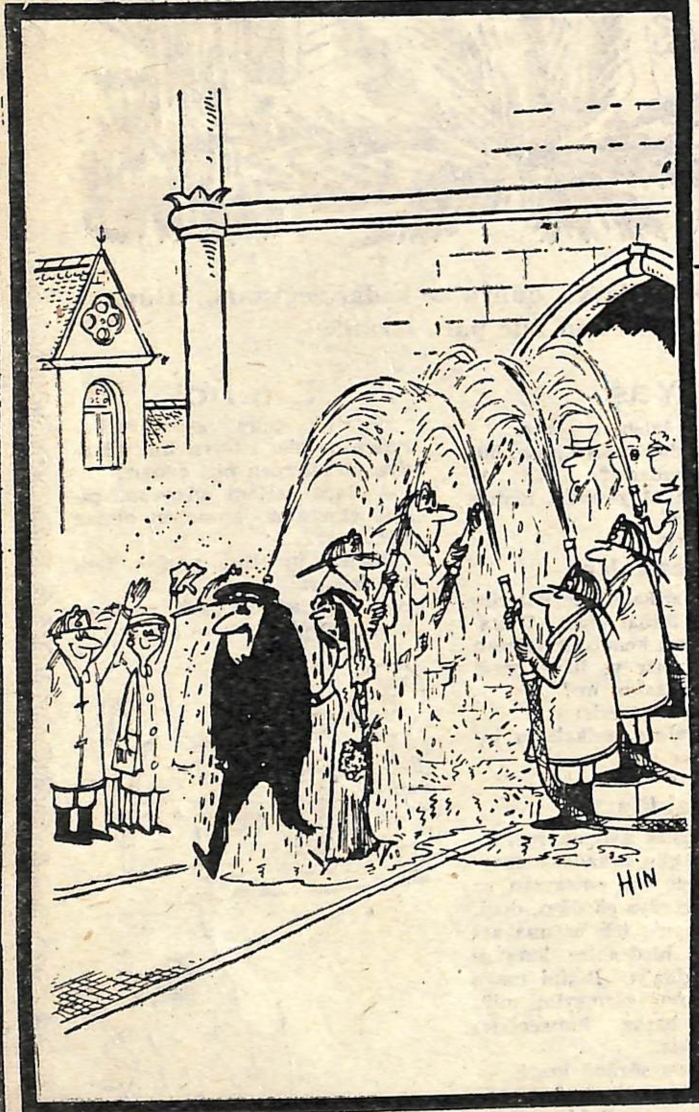
Dünya Karikatürleri

-BİZİMKİNE BU AĞAÇ SEVGİSİ NEREDEN GELDİ BİLMİYORUM... SABAHTAN AKŞAMA KADAR AĞAÇLARLA KUCAK KUCAĞA!..

-BENİMLE EVLENİR MİSİN?
-NE O?.. SARHOŞ OLDUN GALİBA!...

İTFAİYECİNİN DÜĞÜN TÖRENİ...

İMTİHANDA:
-PROFESÖR NASIL?
-ÇOK SIKILGAN... GELECEK SENE GÖRÜŞÜRÜZ, DEDİ!..

SİZE DE BİR YUVA

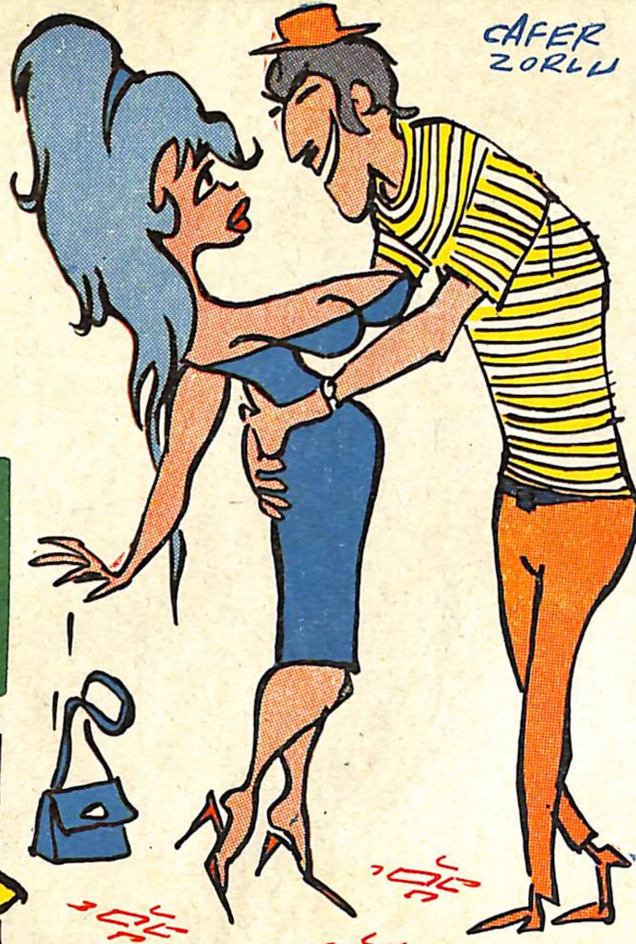
İkramiyeli Aile Cüzdanı

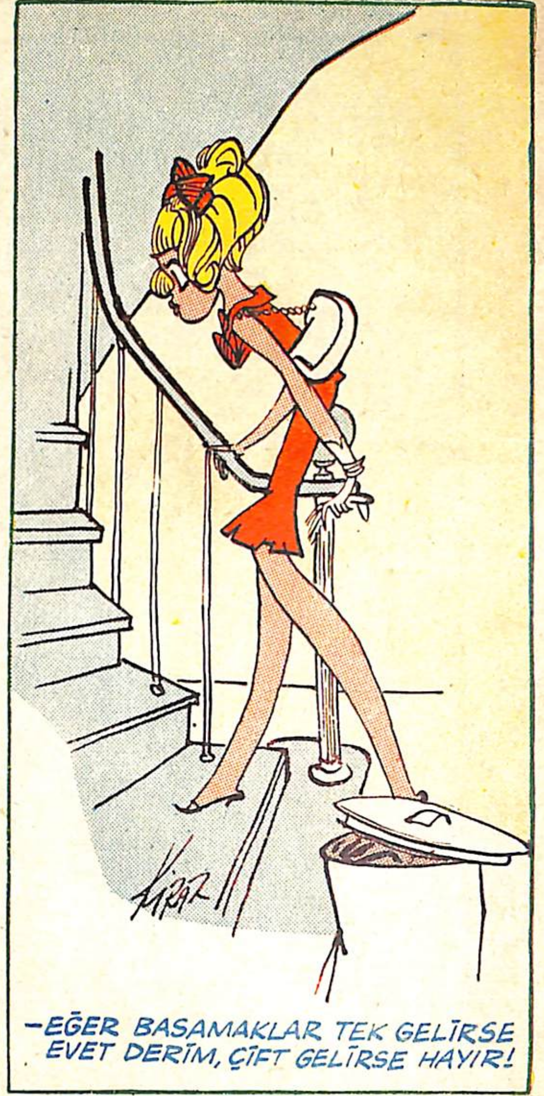
her ailenin uğurudur

YAPI VE KREDİ BANKASI

(Reklâmcılık: 3713—206)

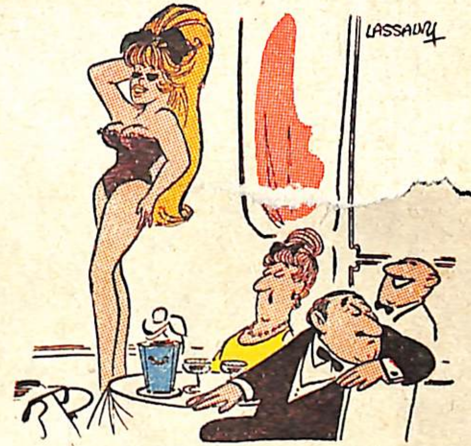
Ak

CAFER
ZORLU
-KUSURA BAKMA GÜZELİM, BENDE
MAVİ HASTALIK VAR!

-EĞER BASAMAKLAR TEK GELİRSE
EVET DERİM, ÇİFT GELİRSE HAYIR!

-KESİN CEVABIMI VERİYORUM: BELKİ...

LASSALVY
-HADİ MÜSAADE ETTİM,
BİRAZ BAK!

-ORASI DERİN. DERİN... SENİN
YÜZEBİLECEĞİN YER DEĞİL!